



รายงานการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

The Study of Guidelines for the Development of Internal
Quality Assurance Systems of Research and Development
Institute Phetchabun Rajabhat University

ศิรินทิพย์ ผลประเสริฐ
สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2561

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

The Study of Guidelines for the Development of Internal
Quality Assurance Systems of Research and Development
Institute Phetchabun Rajabhat University

ศิรินทิพย์ ผลประเสริฐ

ฝ่ายบริหารและธุรการ

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทุนอุดหนุนโดย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2561

(ก)

ชื่องานวิจัย	การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	ศรินทิพย์ ผลประเสริฐ
ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. กัญญารัตน์ เตือนหงาย
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีเสร็จวิจัย 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และ 2.เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน โดยสอบถามจากบุคลากรผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ $\bar{X}$ และ S.D. ผลการวิจัยพบว่า 1.แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมี 3 ด้าน ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีการนำเสนอผลการประเมิน 2. ความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคมี 3 ด้าน ด้านการเตรียมการก่อนระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารมีมาก ด้านการดำเนินการคณะกรรมการในการประเมินมีหลายชุดเกินไป ด้านการจัดทำรายงาน ระยะเวลาในการรับการประเมินควรมีระยะเวลาห่างกันพอสมควร

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา

Title The Study of Guidelines for the Development of Internal Quality Assurance Systems of Research and Development Institute Phetchabun Rajabhat University

Researcher Miss Sirinthip Phonprasert

Advisor Dr. Kantarat Duangngai

Affiliation Research and Development Institute Phetchabun Rajabhat University **Year** 2019

Abstract

The objectives of this research were to study the guidelines for developing the internal quality assurance system of Research and Development Institute of Phetchabun Rajabhat university, and to study the opinions, problems and obstacles regarding educational quality assurance of the level within the organization by inquiring from personnel responsible for educational quality assurance in the amount of 52 people. The research instruments were questionnaires, data analysis by calculating percentage $\bar{X}$ and S.D. The result found that 1. Guidelines for the development of the internal quality assurance system, there are 3 aspects of preparation before education quality assurance with the appointed a committee to conduct educational quality assurance was clear goals in the preparation of self-assessment reports. The evaluation results are presented. 2. Opinions, problems and obstacles, there are 3 aspects of preparation before the time of preparation of documents is large. The operation of the committee in the assessment was a lot report preparation. The duration of the assessment should have a reasonable distance.

Keywords : Quality Assurance

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่างๆ จากผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ ท้าวเงิน อาจารย์ ดร. สุวัฒน์ อินทรประไพ และอาจารย์ ดร. กัญญา รัตน์ เดือนหงาย เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

ศิรินทิพย์ ผลประเสริฐ

มีนาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	1
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
1.4 สมมติฐานของโครงการวิจัย	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย	3
1.7 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553	4
2.2 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560	6
2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560	7
2.4 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560	9
2.5 เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	10
2.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	12
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย	26
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.6 วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์	35
ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นแนว ทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและ พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และข้อเสนอแนะ	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	41
5.2 การอภิปรายผล	43
5.3 ข้อเสนอแนะ	44
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	45
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถาม	48
ข ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	55
ประวัติผู้วิจัย	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	31
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	32
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา	32
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด	33
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	33
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาของการปฏิบัติงาน	34
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	34
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้	35
4.9 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	36
4.10 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	37
4.11 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีเป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสถาบันหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณะชน (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายพร้อมทั้งพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เป็นหลัก

สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการงานวิจัยและงานบริการวิชาการ ในระดับสำนัก สถาบัน ในปีการศึกษา 2560 สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3 องค์ประกอบ 4 ตัวบ่งชี้ และในระดับสถาบัน สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการ 2 องค์ประกอบ 4 ตัวบ่งชี้ งานนโยบายและแผนและประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.3.1 ด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมถึง การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สรุป วิเคราะห์เพื่อให้เกิดองค์ความรู้จากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3.2 ด้านพื้นที่ ได้กำหนดพื้นที่การศึกษาเฉพาะภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.3.3 ด้านประชากร ได้แก่บุคลากรภายในสถาบันวิจัยและพัฒนาและบุคลากรทุกคณะ ศูนย์ สำนัก ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

1.4 สมมติฐานของโครงการวิจัย

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีผลต่อการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับดี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการ (Process) หมายถึง กิจกรรม (Activity) หรือชุดของกิจกรรมที่สัมพันธ์กันที่ ทำการเปลี่ยนปัจจัยนำเข้า (Output) ให้เป็นผลผลิต (Output) ที่มีมูลค่า (Value-Added)

ระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกันไม่ว่าจะอยู่ในรูป ของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่น ๆ องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย ปัจจัย นำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินการอยู่ได้ โดยมีการจัดสรร ทรัพยากร มีการจัดสรรองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน

การควบคุมคุณภาพ (Quality control) หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่ละ องค์ประกอบคุณภาพเพื่อกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ได้ผลตามรายการตรวจสอบและตัว บ่งชี้คุณภาพที่กำหนด

การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่า สถาบันมีระบบและกลไกกำกับและควบคุมคุณภาพ และมีการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การมีระบบและกลไกใน การควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามรายการ ตรวจสอบ (Audit Checklist) และตัวบ่งชี้คุณภาพ (Quality Indicators) ที่กำหนดเพื่อเป็น

หลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถานศึกษาแห่งนั้นสามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่ สมศ. รับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพ (Quality Assurance) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามรายงานการตรวจสอบและตัวบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดว่าควรอยู่ในระดับใด

1.6 ประโยชน์ของการวิจัย

ได้ทราบแนวทางการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันวิจัยและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.7 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา)
3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (หมวด 6) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2547 มาตรา 31

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
2. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560
3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560
4. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560
5. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และให้ได้รับความหมายในเรื่องมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษภายนอก ตลอดจนกำหนดเรื่องที่ต้องดำเนินการในมาตรา 4 และหมวด 6 ดังนี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติ ได้กำหนดความหมายไว้ดังนี้

การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก หมายความว่า การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

หมวด 6

มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้

ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

2.2 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา ตามสาระสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เพื่อดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจำทำให้เกิดคุณภาพแก่บัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกันทั้ง ในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นไปในทิศทางเดียว ทั้งมหาวิทยาลัย และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 31(1) (2) (3) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 จึงกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2560 ดังต่อไปนี้

1. ให้องค์งานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีกระ กรรมาการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนาระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ต่าง ๆ ตลอดจนสร้างความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม ประสานและเตรียมการตรวจประเมิน เพื่อให้ เกิดความมั่นใจว่าจะจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้องค์งานระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ยึดถือและใช้ระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบาย และหลักการที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3. ให้องค์งานระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีระบบการ ควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพที่ชัดเจน และดำเนินการตามระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีความพร้อมต่อการตรวจประเมิน

4. ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ใช้ผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลและเป็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรของทุกหน่วยงาน

5. ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในหรือนอกมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

6. ให้อิการบดริษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจในการออกคำสั่งเพื่ให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดคุณภาพแก่บัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการบริหารจัดการ ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 31 (1) (2) (3) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 เป็นต้นไป ตามประกาศฉบับ ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ

1.1 กำหนดให้งานในระดัปลัษุตร คณะ และมหาวิทยาลัย นำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับปลัษุตร ระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัย และกำหนดให้สำนัก สถาบัน นำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสำนักสถาบัน มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนัก สถาบัน

1.2 ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดทำแผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายความสำเร็จไว้ให้ชัดเจน

1.3 มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ สถานที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 มหาวิทยาลัยจัดให้มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อสนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในที่กำหนดไว้

1.5 มหาวิทยาลัยจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระหว่างมหาวิทยาลัยกับคณะ สำนัก สถาบัน

2. การตรวจสอบคุณภาพ

2.1 มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2560

2.2 มหาวิทยาลัยติดตามประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย และรายงานผลการ ดำเนินงานให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ

2.3 มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย ไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อย่างต่อเนื่อง

3. การตรวจสอบคุณภาพ

3.1 ให้หน่วยงานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง (Self-assessment report: SAR) ครอบคลุมตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพ การศึกษา ที่มีความพร้อมต่อการตรวจประเมิน

3.2 เสนอให้มหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ในระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย ตามเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3.3 ให้หน่วยงานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ดำเนินการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามระยะเวลาที่กำหนด

3.4 ให้หน่วยงานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดทำเอกสาร สรุปผลการตรวจประเมินของคณะกรรมการ และรายงานให้ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย และสภา มหาวิทยาลัยพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและนำผลการตรวจประเมิน ไปใช้ในการวางแผนในการ ปฏิบัติงานในปีต่อไป

2.4 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามสาระสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เพื่อดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะทำให้เกิดคุณภาพแก่บัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกันทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย และอาศัยตามความในมาตรา 31 (1) (2) (3) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2557 จึงกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2560 ดังต่อไปนี้

1. ให้งานในในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตลอดจนสร้างความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม ประสานและเตรียมการตรวจประเมิน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้งานในในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ยึดถือและใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3. ให้งานในในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพที่ชัดเจน และดำเนินการตามระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีความพร้อมต่อการตรวจประเมิน

4. ให้งานในในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ใช้ผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลและเป็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรของทุกหน่วยงาน

5. ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย สร้างเครือขาย ความร่วมือกับงานภายในหรือนอกมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัย

6. ให้อธิการบดริษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจในการออกคำสั่งเพื่อกิดการ ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

2.5 เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.5.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมี ปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็น สิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มที่จะมีความ แตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษาข้าม พรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็น ผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องรับการประกันของคุณภาพ การศึกษา

3) สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนา องค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและ บริการการพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public information) ที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

5) สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงานโดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

10) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2558 ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และแนวทางการบริหารเกณฑ์

2.5.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัดจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนามุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยาว มาตรฐานระดับชาติ และนานาชาติ

2) เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษา

3) ศึกษาในภาพรวมตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้นๆ กำหนดขึ้นโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และได้มาตรฐาน

4) เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์(goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง

5) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็งจุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

6) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

6) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

2.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

2.6.1 พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เป็นที่ทราบกันดีว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับการพัฒนาของสถาบันการศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคตที่ตลาดงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจึงมีการปรับปรุงมาโดยตลอด ปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพภายในเข้าสู่รอบที่สาม (2557 - 2561) และระบบการประเมินคุณภาพภายนอกเข้าสู่รอบที่สี่ (2558 - 2562)

ระบบการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบแรกที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา และให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ในรอบแรกนี้ตัวบ่งชี้ประเมินผลการดำเนินงานมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ โดยครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ภายใต้หลักการสำคัญคือไม่เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นสามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ อีกทั้ง ยังมีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม ในส่วนของเกณฑ์การประเมิน มีทั้งเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันและที่แยกใช้เฉพาะกับสถาบันที่มีจุดเน้นต่างกัน ได้แก่ สถานที่เน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสถาบันที่เน้น

การผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวเนื่องจากในระยะแรกนี้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังไม่มีกระบวนการทำงานที่เน้นวงจรคุณภาพอย่างชัดเจนตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการ

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในรอบที่สอง พ.ศ. 2553 ยังคงยึดหลักการเดียวกับรอบแรกโดยนำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐมาเป็นกรอบในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในรอบที่สองจะมุ่งเน้นการประเมินเฉพาะปัจจัยนำเข้าและกระบวนการสำหรับการวัดผลผลิตหรือผลลัพธ์นั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้นำตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. มาใช้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ ทั้งนี้ เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นในรอบนี้ยังมีความแตกต่างจากรอบแรกคือ มีการกำหนดประเภทเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ใช้กับทุกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค 1 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่ม ค 2 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกตามนิยามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

2.6.2 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่ (พ.ศ. 2557 – 2561)

ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลลัพท์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการส่งเสริม พัฒนานักศึกษาการวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคณาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ รวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากการทำงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพ ผลงานตีพิมพ์และเผยแพร่ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ ให้ครอบคลุมการดำเนินงานของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรที่คณะดูแลรวมทั้ง กิจกรรมนักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทางวิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกันคุณภาพของ คณะ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน พิจารณาให้เป็นไปตามมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการมาตรฐาน ด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้นการประกันคุณภาพการ ดำเนินการของสถาบันเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะ โดยครอบคลุมในด้าน กายภาพและภารกิจของสถาบันรวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวม จุดมุ่งหมายของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในแต่ละระดับ เพื่อการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพและการ

พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบันให้ได้ข้อมูลที่ใช้ผลการบริหารจัดการหลักสูตรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของแต่ละคณะ และภาพรวมของสถาบันอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทุกปีการศึกษาตลอดจนเพื่อรองรับการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีตามกฎกระทรวงฯ รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่น ต่อสังคมในเรื่องคุณภาพบัณฑิตโดยผู้เรียนมีงานทำ ผู้เรียนมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างไรก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่นี้จะมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ให้มีการดำเนินการตั้งแต่ การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บัณฑิตและส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานของคณะและสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานและวิสัยทัศน์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยให้สะท้อนผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษาโดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร มีการตรวจสอบติดตามคุณภาพผลการผลิตบัณฑิตโดยคณะกรรมการประจำคณะและคณะกรรมการระดับสถาบันในทุกปีการศึกษา มีความเชื่อมโยงกับระบบการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะมีการรับรองคุณภาพการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนผลของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา

อนึ่ง คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 โดยระบุให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถาบันอุดมศึกษาเลือกใช้ ต้องสนองต่อเจตนารมณ์ของสถาบันอุดมศึกษาและกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้น หรือเป็นระบบที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เช่น ระบบ AUN - QA หรือ ระบบ EdPEx หรือเป็นระบบที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง

ทั้งนี้ โดยผ่านการพิจารณาจากสภาสถาบันและเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในต่อต้นสังกัด เพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และข้อ 6 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2.6.3 กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ปีการศึกษา 2557 – 2561)

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาแบบเดิมหรือตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

D = ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1-เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – พฤษภาคม ปีถัดไป หรือเดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป) C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

วิธีการประกันคุณภาพภายใน กำหนดไว้ดังนี้

1. สถาบันวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษาใหม่
2. สถาบันเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือนตามตัวบ่งชี้ที่ได้ประกาศใช้บนระบบ CHE QA Online และให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปีทั้งระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน
3. หลักสูตรเตรียมการประเมินตนเองระดับหลักสูตรและจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตรผ่านระบบ CHE QA Online

4. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่า นำผลการประเมินระดับหลักสูตรมาจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับคณะ

5. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินหลักสูตรที่ได้ประเมินไปแล้ว

6. สถาบันนำผลการประเมินระดับหลักสูตร ผลการประเมินระดับคณะวิชา มาจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับสถาบัน

7. สถาบันประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินตนเองระดับหลักสูตร คณะวิชา พร้อมนำผลการประเมินเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนาสถาบันในปีการศึกษาถัดไป 8. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่สถาบันแต่งตั้ง (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาสถาบัน) มาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนกลยุทธ์

9. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ผ่านระบบ CHE QA Online ภายใน 120 วันนับจากสิ้นปีการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทุกปีการศึกษา ทั้งระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ตามลำดับโดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และส่งผลการประเมินให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ทั้งนี้ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร 1 ชุด อาจประเมินได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตรหากเป็นหลักสูตรในสาขาวิชาเดียวกัน เช่น หลักสูตรสาขาวิชาเดียวกันทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

สำหรับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปี คือ หลักสูตรสามารถแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ขึ้นทะเบียนของ สกอ. และเป็นคนก้าวหน้าความทันสมัยของหลักสูตรมาประเมินหลักสูตร และรายงานผ่านระบบ CHE QA Online

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลธิชา ระลึก (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยด้านลักษณะผู้บริหารในภาพรวม อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และมีแนวคิดในการพัฒนาระบบ/กลไกในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง และผู้บริหารให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็ม

ศักยภาพ โดยผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการภาพรวม อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ชัดเจน มีการวางแผนและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทุกคนอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล (อาจารย์/เจ้าหน้าที่) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวความคิดที่คล้ายกัน คือ อาจารย์/เจ้าหน้าที่ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่องานประกันคุณภาพ โดยอาจารย์/เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพจากงานประกันคุณภาพ อาจารย์/เจ้าหน้าที่มีการพัฒนาตนเองกับงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในแต่ละข้อนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ อาจารย์/เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายมีความตระหนักในความรับผิดชอบต่องานประกันคุณภาพร่วมกัน บรรยาการของสถานที่ทำงานเอื้อต่อการพัฒนาและเรียนรู้ร่วมกัน และอาจารย์/เจ้าหน้าที่ยอมรับและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนางานของคณะครุศาสตร์ ซึ่งในแต่ละข้อนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

พิมพ์ชญา กรอตุมา (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันการประกันคุณภาพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันการประกันคุณภาพการศึกษาสูงสุดในด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) และรองลงมา ได้แก่ ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) และลำดับสุดท้ายคือความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$) ตามลำดับ

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า

ปัญหาด้านการบริหารจัดการ คือ การแบ่งผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ไม่เท่ากัน และเน้นการจัดการอย่างเป็นระบบไปในทิศทางเดียวกัน ลดขั้นตอนกระบวนการทำงาน ไม่เพิ่มภาระงานให้กับสาขาวิชาและตัวอาจารย์และเปลี่ยนเกณฑ์ในการประเมินที่บ่อยครั้ง และอธิบายบางอย่างในคู่มือไม่ชัดเจน ไม่มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจนและบุคลากรสายสนับสนุนไม่ค่อยเข้าใจงานประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางแก้ไข คือ บังคับให้อาจารย์รับผิดชอบตัวบ่งชี้ให้ได้ และแบ่งงานด้านประกัน

คุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน มหาวิทยาลัยควรจัดภาระงานให้ชัดเจนและครอบคลุม และอาจารย์ผู้สอนควรเข้ารับการอบรมสัมมนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง คณะและมหาวิทยาลัยควรมอบหมายงานให้กับบุคลากรอย่างชัดเจน และควรจัดให้บุคลากรสานสนับสนุนเข้าร่วมประชุมด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม คือ มีการเข้าร่วมประชุมด้านประกันคุณภาพในวันที่มีการเรียนการสอนอาจารย์ส่วนใหญ่จึงมีภาระงานสอน จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ได้ และการเข้าร่วมน้อย มีแต่เจ้าหน้าที่เป็นส่วนใหญ่จัดเก็บและทำ SAR อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพการศึกษา จึงไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการและการมีส่วนร่วมในการจัดเก็บเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ยังเป็นในส่วนของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจากอาจารย์ยังมียุ่่น้อย บุคลากรในการทำประกันคุณภาพมีน้อย เพราะบางท่านไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญ และตัวบ่งชี้มากเกินไปทำให้การทำงานเอกสารซับซ้อน แนวทางแก้ไขคือ จัดประชุมในวันที่อาจารย์ทุกท่านว่างพร้อมกันและจัดโครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในงานประกันคุณภาพ ควรมีมาตรการบังคับให้อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเก็บเอกสารมากขึ้น เช่น ถ้าท่านใดมีส่วนร่วมจะได้วิทยานิพนธ์เลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นต้น และให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานเพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมมากขึ้น และลดตัวชี้วัดเพื่อให้งานประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ คือ ทุกคนจะต้องเข้าใจและมีความรู้ด้านงานประกันคุณภาพอย่างแท้จริง มีแค่บางส่วนที่เข้าใจอย่างแท้จริง อาจารย์บางท่านยังไม่เข้าใจตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพราะไม่ใช้เกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินงาน ผู้ดูแลงานประกันคุณภาพในส่วนคณะยังเป็นคนเดิม ไม่ค่อยมีคนใหม่เข้ามา แนวทางแก้ไข คือ กำหนดผู้รับผิดชอบหลักเป็นชื่อเฉพาะอาจารย์ท่านนั้น โดยให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ แทน และหาแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การขึ้นเงินเดือน การมอบรางวัลแก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักที่มีคะแนนดี ให้อาจารย์ทุกคนได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านงานประกันคุณภาพ และเพื่อตรวจประเมินทุกคนจะต้องตอบข้อซักถามกรรมการประเมินได้ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ทศนคติของบุคลากรคิดว่าเป็นภาระงานมากกว่าประโยชน์

ปัญหาด้านทัศนคติที่มีต่องานประกันคุณภาพ คือ อาจารย์และบุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพ คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระกับตนเอง และอาจารย์บางท่านมองว่างานประกันคุณภาพเป็นงานที่น่าเบื่อ เพราะเกี่ยวข้องกับเอกสาร ระบบงานเป็นการทำงานที่เป็นเอกสารมากเกินไป แนวทางแก้ไขคือ จัดโครงการปลูกฝังปรับทัศนคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพให้กับอาจารย์และบุคลากร และมีการจัดอบรมบุคลากรในองค์กรเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับทัศนคติของบุคลากรในองค์กรให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกัน

คุณภาพการศึกษา การอบรมให้เข้าใจในระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาว่าดำเนินการตามวงจรทำงานปกติแต่ต้องนำงานประกันคุณภาพมาใช้ในการทำงานให้เป็นระบบ

ณัฐชยา สุโนพันธ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดหน่วยงานสำนักงานอธิการบดี ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย สายสนับสนุน มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 4 – 6 ปี และมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ 1 – 3 ปี

2. บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและเจตคติของบุคลากร และด้านการตรวจประเมินคุณภาพภายใน จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารระดับสูงมีความตระหนักถึงความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงาน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสำนัก สถาบัน ทำให้บุคลากรมีความรับผิดชอบให้ความร่วมมือในการทำงานจะเป็นตัวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารจัดการคุณภาพของหน่วยงาน มีส่วนร่วมในการกำหนด ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงาน มีการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลุ่มสถาบัน ตลอดจนมีการบริหารทั้งด้านบุคลากร การเงิน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และมีจรรยาบรรณ เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมฟัง อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็นในระหว่างการตรวจเยี่ยม ทำให้ผลการประเมินเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในหน่วยงาน จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกคนเป็นสำคัญ ดังนั้น หน่วยงานจึงควรมีการกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร เพื่อสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา อนึ่ง งานการประกันคุณภาพการศึกษายังทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของงานที่ปฏิบัติและตัวบุคลากร ซึ่งจะเป็นผลให้งานด้านอื่น ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พิชัยชัย ประทุม (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมด้านความรู้ ความเข้าใจในตัวบ่งชี้ งานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 2) ความรู้ความเข้าใจในตัวบ่งชี้ งานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 4) ระบบการจัดเก็บข้อมูล เอกสาร หลักฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 5) การนำผลการประกันมาใช้ในการพัฒนาหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง 6) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง

สากันย์ สุวรรณการ (2557) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2556 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และเพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหน่วยงานและระดับบุคคล วิธีการศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค ใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านการศึกษามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แนวคิดที่สำคัญๆ ได้แก่ การจะทำให้องค์กรมีระดับผลการดำเนินงานที่ดีเยี่ยมได้ จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ขององค์กรประกอบด้วย การปรับปรุงแนวทางที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง และการปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่เป้าประสงค์ และ/หรือแนวทางใหม่ การเรียนรู้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของวิถีองค์กร (พร้อมพร วัฒนานิก, 2546) องค์กรต้องมีกลยุทธ์ทางการแข่งขัน ได้แก่ การสู้ด้วยคุณภาพผลิตเพื่อให้มีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจหรือเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากกว่าองค์กรอื่น ๆ การสู้ด้วยการมองการณ์ไกลของผู้บริหาร การสู้ด้วยทีม นั่นคือผู้บริหารและพนักงานเปรียบเสมือนผู้ร่วมงานกันทุกคนในองค์กรจะต้องปรับตัวเข้ากับการบริหารสมัยใหม่ ผู้บริหารต้องมีทักษะในการบริหารความแตกต่างของผู้ร่วมงาน ดึงศักยภาพของผู้ร่วมงานออกมาใช้ประโยชน์เต็มที่ (พรทิพย์ กาญจนนิตย, 2545)

สำหรับการพัฒนาการระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์ ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยช่วงเริ่มต้นของการตรวจประเมิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2550 ใช้ระบบคะแนนเต็ม 100 คะแนน คณะเกษตรศาสตร์ได้ระดับคะแนนประเมินร้อยละ 60.0 (พอใช้), 80.1 (ดีมาก), 83.1 (ดีมาก), 88.4 (ดีมาก), และ 88.6 (ดีมาก) ตามลำดับ จากการที่ได้รับคะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 70 ในปี พ.ศ. 2545 ผู้บริหาร

ระดับสูงจึงได้กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและเข้มข้น ต่อมาช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 ได้มีการเปลี่ยนมาใช้ระบบคะแนนเต็ม 3 คะแนน คณะเกษตรศาสตร์ได้คะแนน 2.53 (ดีมาก), 2.6 (ดีมาก), และ 2.61 (ดีมาก) ตามลำดับ และต่อมาช่วงปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนมาใช้ระบบคะแนนเต็ม 5 คะแนน คณะเกษตรศาสตร์ได้คะแนน 4.58 (ดีมาก) และ 4.51 (ดีมาก) และ 4.50 (ดี) ตามลำดับ ซึ่งคณะเกษตรศาสตร์สามารถรักษาระดับมาตรฐานของคะแนนได้อย่างต่อเนื่อง การที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นว่างานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและความจำเป็นต่อการดำเนินงานของคณะมาก เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การรับรองผลผลิตของตนเองว่ามีคุณภาพและต้องเสนอต่อสาธารณชนให้รับทราบ

การศึกษาความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหน่วยงาน และระดับรายบุคคลของบุคลากรและนักศึกษา พบว่า บุคลากรและนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่าคณะมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่

1. การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้แนวทางการพัฒนางานตามภารกิจของคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน
2. การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้การทำงานมีระบบและประสิทธิภาพ
3. ความพร้อมในการรับการตรวจประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
4. การเผยแพร่ผลการประเมินฯ ต่อสาธารณชน ตามข้อบังคับของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ส่งผลต่อชื่อเสียงด้านคุณภาพการศึกษาของคณะ
5. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่คณะได้จัดให้นักศึกษา
6. ความพึงพอใจต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
7. ความพึงพอใจต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะ
8. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรภายในคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
9. ความพึงพอใจต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษา
10. การประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
11. ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญโดยมีส่วนร่วม มีความร่วมมือระหว่างการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา
12. คณะ ภาควิชา/หน่วยงาน นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์
13. การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความคุ้มค่ากับเวลาและงบประมาณที่เสียไป

ส่วนนักศึกษามีส่วนร่วม มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ทั้งบุคลากรและนักศึกษาเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้ได้แนวทางการพัฒนา งานตามภารกิจของคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน และช่วยทำให้การทำงานมีระบบและประสิทธิภาพทำให้มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีระบบได้อย่างมากและเห็นเป็นรูปธรรม คณะจึงควรให้ความสำคัญมากขึ้น ทั้งในแง่ของการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย มีการตรวจสอบความถูกต้องของการนำเสนอ สารสนเทศ และเพิ่มสารสนเทศให้หลากหลาย เพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น คณะควร จัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม/มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาต่อผู้บริหาร หรือคณะกรรมการ ประกันคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น

คณะควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม/มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้โอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษามากขึ้น

จากการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และวิธีแก้ไข เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในทั้งระดับคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน และระดับบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจการประกัน คุณภาพการศึกษาได้ดี สามารถสะท้อนถึงปัญหา และอุปสรรคที่เป็นประโยชน์นำไปปรับปรุงงาน ประกันคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่วนน้อยที่ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและไม่ชัดเจน คณะ จึงควรหาวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคคล/หน่วยงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

น้ำฝน เบ้าทองคำ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา : รูปแบบและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานด้าน ประกันคุณภาพการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ของคณาจารย์และ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ ในภาพรวมคณาจารย์และเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานด้าน ประกันคุณภาพการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ระดับปานกลาง ทั้งสอง ด้าน คือ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และด้านปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ จากทั้งสองรายการนี้นำมาพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์มีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับปาน กลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ รายงานประกันคุณภาพการศึกษาของ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การเตรียมการประกันคุณภาพ

การศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และในส่วนของด้านปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การเตรียมการด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณะคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานการจัดทำรายงานประจำปีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการวางแผนปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานการตรวจสอบประเมินผลงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเองด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความถูกต้องของกระบวนการทำงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงาน ด้านความรวดเร็วในการดำเนินงาน ด้านความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน ด้านผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากรูปแบบในการกำกับการดำเนินงานตามองค์ประกอบต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ด้านความเหมาะสมของขั้นตอนการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และด้านรูปแบบทำให้ง่ายในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

ปิยวัฒน์ ตันเถา (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ในแต่ละด้านที่มีความถี่สูงสุด ดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมและการ

วางแผนควรมีการประชุมชี้แจงแนวทางให้เป็นไปตามนโยบาย ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ควรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เอกสารหลักฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาและเอกสารการปรับปรุง ควรพัฒนาและปรับปรุงการทำงานตามข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์สาเหตุที่ไม่บรรลุตามมาตรฐาน และด้านรายงานการประเมินตนเอง ควรจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี รายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นวัตน์ เงามสนาม (2560) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 และมีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR โดยภาพรวม ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR ที่สำคัญที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) ไม่สามารถบริหารเวลาสำหรับการจัดทำ SAR 2) ความเหมาะสมของการปรับ/การเปลี่ยนแปลงตัวบ่งชี้ 3) บุคลากรสนับสนุนการจัดทำ SAR มีไม่เพียงพอ 4) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดทำ SAR 5) การได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การสนทนากลุ่ม พบว่า 1) การไม่มีส่วนร่วมของบุคลากรภายในหลักสูตร ทำให้ขาดขวัญ/กำลังใจ ไม่มีความภาคภูมิใจในงานที่ทำ ไม่เข้าใจและไม่เต็มใจทำ 2) ขาดกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน 3) ขาดความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 4) ขาดความสอดคล้องสัมพันธ์กันของกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 5) ขาดการทบทวนบทเรียนในอดีต ไม่มีการเรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความผิดพลาด/เกิดปัญหาซ้ำเดิม 6) การปรับเปลี่ยนเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินบ่อยครั้ง จนทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเตรียมและการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหาข้อมูลให้ทันตามกำหนด 7) ตัวชี้วัดที่มีผู้รับผิดชอบมากกว่า 1 คน ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการประสานงาน ทำให้ได้ข้อมูลหรือหลักฐานไม่ครบถ้วน 8) ระบบสารสนเทศไม่สามารถรองรับการจัดทำ SAR ที่มีประสิทธิภาพ

พรรณสุกิตต์ ทาทอง (2556) ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นการ

วิจัยเชิงปฏิบัติการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 54 คน ผลการวิจัย พบว่า

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์

ด้านการวางแผน

1. นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อยจากผู้บริหาร บางครั้งไม่เป็นไปตามมติที่ประชุมทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการวางแผน
2. การวางแผนงานรับรู้กันเฉพาะในคณะกรรมการ ส่วนบุคลากรอื่นไม่ได้เห็นแผนในระยะยาว ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง เมื่อถึงเวลาที่จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจึงไม่สามารถส่งข้อมูลให้ได้
3. การวางแผนในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษายังมีการวางแผนตลอดทั้งปี ยังไม่ค่อยมีความชัดเจน หรือมีการวางแผนไว้ แต่ผู้ปฏิบัติไม่ได้ปฏิบัติตามแผน
4. ขาดการวางแผนที่ดี โครงการดี แต่ไม่มีการวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย
5. บุคลากร/อาจารย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในส่วนของทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการประกันคุณภาพอย่างทอ้งแท้ ทำให้การจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับแผน

ด้านการปฏิบัติ

1. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ QA โดยตรง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครอบคลุม/บางครั้งไม่ชัดเจน
3. ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากร

ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน

1. มีการติดตามผลการดำเนินงานดี แต่บางครั้งก็ล่าช้า กระชั้นชิดเกินไป ไม่มีแนวปฏิบัติหรือบทลงโทษสำหรับผู้ส่งผลการดำเนินงานล่าช้า
2. มีการติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ แต่ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร
3. ไม่มีแนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

ด้านการนำผลประเมินไปปรับปรุง/พัฒนา

1. เมื่อมีการประเมินผลด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีการแจ้งหลักฐาน เช่น E-mail หรือเอกสาร แจกบุคลากรทุกคนเมื่อชี้แจงข้อบกพร่องและประเด็นที่ขาด พร้อมทั้งมีการเสนอแนะเพื่อแก้ไข สามารถนำไปวางแผนปรับปรุงในรอบปีต่อไป

2. เนื่องจากแผนงานมีการปรับเปลี่ยนบ่อยจากผู้บริหาร และผลการดำเนินงานโดยภาพรวมไม่ชัดเจน ทำให้การนำผลการประเมินไปปรับปรุงหรือพัฒนาเกิดความล่าช้าหรือไม่ได้ปฏิบัติ

3. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาได้ในทุกด้าน

ระยะที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่ยังไม่มีความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการให้ความรู้ พบว่า บุคลากรมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรทุกคนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม เช่น เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานการอ้างอิงในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ เป็นต้น โดยการลงมือทดลองทำ และมีพี่เลี้ยงดูแลให้การช่วยเหลือและคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ KM

สืบเนื่องจากสภาพปัญหาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยปัญหาที่พบ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครอบคลุม/บางครั้งไม่ชัดเจนซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามใช้แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ควรให้ความรู้ ทักษะในการเก็บรวบรวมหลักฐานแก่ผู้รวบรวมหลักฐานในแต่ละตัวบ่งชี้ คณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดกิจกรรมการพัฒนางานประจำสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยการนำระบบ E-Office มาใช้ในการเก็บข้อมูล ประโยชน์ของระบบ E-Office ประกอบด้วย

1. ใช้ในการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร
2. เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลของคณะ/บุคคลภายนอก สามารถเข้าดูได้
3. เป็นการทำงานปกติ แต่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบผลการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหาหลักฐาน
4. พื้นที่ในการเก็บข้อมูลมีมาก สามารถเก็บรูปภาพกิจกรรม/และแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้ตลอดเวลา
5. ใช้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) ในองค์กร

ขั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ

ปัญหาที่พบ คือ มีการติดตามผลการดำเนินงานดี แต่บางครั้งก็ล่าช้า กระชั้นชิดเกินไป ไม่มีแนวปฏิบัติหรือบทลงโทษสำหรับผู้ส่งผลการดำเนินงานล่าช้า และมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ แต่ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

แนวทางการพัฒนา คือ รองคณบดีฝ่ายบริหารและประกันคุณภาพ มีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบ 6, 9, และ 12 เดือน โดยการให้ผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละองค์ประกอบ นำเสนอผลการดำเนินงานฯ ในที่ประชุม เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และนำผลคะแนนที่ได้เสนอต่อมหาวิทยาลัยตามระบบและตามระยะเวลาที่กำหนด และได้มีการนำผลการประเมินจากปีที่ผ่านมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด เช่น องค์ประกอบด้านการวิจัยผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มีผลการวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ร้อยละน้อยและการนำผลการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์มีน้อย คณะจึงได้แต่งตั้งผู้ช่วยคณบดี กำกับ ดูแลดำเนินงานวิจัยขึ้นเพื่อให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ บุคลากร และนิสิต เกี่ยวกับการทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2555

ปัญหาที่พบคือ ไม่มีแนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

แนวทางการพัฒนา คือ

1. กำหนดแนวทางในการเขียนรายงานการประเมินตนเองให้เป็นรูปแบบเดียวกัน
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของคณะ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และการอ้างอิงหลักฐานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามโดย

1. กำหนดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้สร้างความตระหนักแก่บุคลากรที่ยังไม่มีความรู้และไม่เคยผ่านการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
2. กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรวบรวมหลักฐาน เอกสารอ้างอิง เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

3. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ตรวจสอบการเขียนรายงานการประเมินตนเองก่อนรับการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเขียนรายงานเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

ระยะที่ 4 สรุปผลการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาขอคณะกรรมการถาวร คือ

1. มีการสำรวจสภาพ/ความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Plan)

2. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมีการดำเนินการตามแผน/ความต้องการ/สภาพปัญหา (Do)

3. มีการตรวจสอบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนและกลยุทธ์ (Check)

4. สรุปผลการดำเนินงาน/ปรับปรุง/พัฒนา ในปีต่อไป (Act)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การออกแบบเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด จากเอกสาร ระเบียบ นโยบายและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและทำการจัดเตรียมอุปกรณ์และวิธีดำเนินงานตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1.1 ขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.1.6 วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ บุคลากรภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา และบุคลากรทุกคณะผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวนหน่วยงานละ 10 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1967 : 398) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเมินเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ใช้แบบประเมินระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแนวทางแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละด้าน

3.1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินระดับการปฏิบัติที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการงานวิจัย เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบวัดของ Likert ซึ่งเป็นข้อ คำถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบประเมินระดับความต้องการ ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย

3.1.4.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือที่ และการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2) ดำเนินการออกแบบแบบสอบถามให้มีรูปแบบเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

3) นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีรายนามต่อไปนี้ประกอบด้วย

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ ท้าวเงิน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

(2) อาจารย์ ดร. กัญญารัตน์ เตือนหงาย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

(3) อาจารย์ ดร. สุวัฒน์ อินทรประไพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

คำนวณค่าสอดคล้อง (IOC) ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

4) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของทุกคณะและสถาบันวิจัยและพัฒนา โดยการนำไปแจกให้กับบุคลากรทั้งสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนของทั้ง 5 คณะ และสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 60 ชุดในปี พ.ศ. 2561 แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.1.6 วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

3.1.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel เพื่อใช้อธิบายข้อมูลและนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ดังนี้

(1) ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด

(2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.1.6.2 การแปลผลข้อมูลระดับการปฏิบัติที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการงานวิจัย จากแบบคำถามเป็นแบบสอบถามจัดลำดับคุณภาพตามแบบวัดของ Likert ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับได้แก่

เกณฑ์การให้คะแนน

มีระดับการปฏิบัติชัดเจน/มีส่วนร่วม/สอดคล้อง ให้ 5 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติค่อนข้างชัดเจน/ค่อนข้างมีส่วนร่วม/ค่อนข้างสอดคล้อง ให้ 4 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติชัดเจนน้อย/มีส่วนร่วมน้อย/สอดคล้องน้อย ให้ 2 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติไม่ชัดเจน/ไม่มีส่วนร่วม/ไม่สอดคล้อง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ไม่ชัดเจน/ไม่มีส่วนร่วม/ไม่สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ชัดเจนน้อย/มีส่วนร่วมน้อย/สอดคล้องน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ค่อนข้างชัดเจน/ค่อนข้างมีส่วนร่วม/ค่อนข้างสอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ชัดเจน/มีส่วนร่วม/สอดคล้อง

3.1.6.3 การแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จากแบบคำถามเป็นแบบสอบถามจัดลำดับคุณภาพตามแบบวัดของ Likert ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับได้แก่

เกณฑ์การให้คะแนน

มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติมาก ให้ 4 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติน้อย ให้ 2 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ พนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน บุคลากร ผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คณะ และ 1 สถาบัน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 60 ชุด และได้คืนมาจำนวน 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแนวทางแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	16	30.77
หญิง	36	69.23
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 และเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	0	0
21 – 30 ปี	15	28.85
31 – 40 ปี	32	61.64
41 – 50 ปี	5	9.61
มากกว่า 50 ปี	0	0
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 61.64 รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85 และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.61

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	41	78.85
ปริญญาโท	11	21.15
ปริญญาเอก	0	0
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 78.85 และระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	19.23
คณะครุศาสตร์	8	15.38
คณะวิทยาการจัดการ	8	15.38
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	8	15.38
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	8	15.38
สถาบันวิจัยและพัฒนา	10	19.23
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสถาบันวิจัยและพัฒนาจำนวนหน่วยงานละ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 รองลงมา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวนคณะละ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	0	0
พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ	5	9.62
พนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน	47	90.38
พนักงานราชการ	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งปัจจุบันเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38 และเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาของการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3 ปี	7	13.46
4 – 6 ปี	26	50.00
7 – 9 ปี	12	23.08
มากกว่า 9 ปี	7	13.46
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาของการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีระยะเวลาของการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 7 – 9 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และมีระยะเวลาของการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี และมากกว่า 9 ปี จำนวน 7 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.46

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3 ปี	27	51.92
4 – 6 ปี	16	30.77
7 – 9 ปี	4	7.69
มากกว่า 9 ปี	5	9.62
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92 รองลงมา คือ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า 9 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้ผลการวิเคราะห์
ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการ
พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพ การศึกษา	4.10	0.82	มาก
2. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน	3.93	0.70	มาก
3. การจัดทำรายงานประเมินตนเอง	4.09	0.81	มาก
รวม	4.04	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.04 ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดย
ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาได้แก่
การจัดทำรายงานประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.09$) และด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านด้านการเตรียมการก่อน การประกันคุณภาพการศึกษา แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านการเตรียมการก่อนการ ประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน	4.02	0.73	มาก
2. ผู้บริหารหน่วยงานมีการประชุมชี้แจงทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในแก่บุคลากร ในสังกัด	3.92	0.77	มาก
3. หน่วยงานมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	3.98	0.79	มาก
4. หน่วยงานมีการกำหนดแผนการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน	4.00	0.88	มาก
5. หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บ รวบรวมเอกสาร หลักฐาน ข้อมูลต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.60	0.93	มากที่สุด
รวม	4.10	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า บุคลากรบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.10) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.60) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.02) และ หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน	4.13	0.67	มาก
2. หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง	3.98	0.60	มาก
3. หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.02	0.81	มาก
4. หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผล การดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	3.71	0.77	มาก
5. หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป	3.83	0.63	มาก
รวม	3.93	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า บุคลากรบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.02$) และ หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หน่วยงานมีการจัดทำรายงานตามกรอบ หรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้	4.10	0.86	มาก
2. หน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลการ ดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.92	0.87	มาก
3. หน่วยงานมีการเปรียบเทียบข้อมูลผลการ ประเมินกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้	3.94	0.91	มาก
4. หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ตามข้อเสนอแนะ	4.23	0.69	มาก
5. หน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.27	0.74	มาก
รวม	4.09	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า บุคลากรบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.09$) ซึ่งเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.23$) และ หน่วยงานมีการจัดทำรายงานตามกรอบหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นแนวทางการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ สรุปได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อรับการประเมินค่อนข้างน้อย
- 1.2 ตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย

ข้อเสนอแนะด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ควรมีระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2 หากมีการประชุมชี้แจงหรือการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการประชุมหรือการอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานหรือพัฒนาหน่วยงาน
- 1.3 ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงไป

ปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- 2.1 หน่วยงานในการดำเนินงานแต่ละตัวบ่งชี้ที่เหมือนกัน เช่น ปีการศึกษา ปีงบประมาณ และปีปฏิทินที่ตรงกับปีการศึกษา
- 2.2 กระบวนการในการประเมินคุณภาพการศึกษามีหลายชุดอาจทำให้ผลการประเมินในแต่ละระดับไม่เหมือนกัน
- 2.3 ข้อมูลในระดับคณะและระดับสถาบันไม่ตรงกัน

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- 2.1 ควรกำหนดหน่วยงานในการดำเนินงานแต่ละตัวบ่งชี้ที่เหมือนกัน เช่น ใช้ปีการศึกษา ทั้งหมด เป็นต้น
- 2.2 ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรถึงงานประกันคุณภาพการศึกษาคือภาระงานปกติ ไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น
- 2.3 ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ข้อมูลด้านเงินสนับสนุนงานวิจัย ข้อมูลด้านผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ระหว่างระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เป็นต้น
- 2.4 คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาควรใช้คณะกรรมการชุดเดียวกันในแต่ละตัวบ่งชี้เพื่อให้ผลประเมินเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

3.1 ระยะเวลาในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับสำนัก สถาบัน ระดับคณะ และระดับสถาบันค่อนข้างใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

3.1 ควรมีการกำหนดรูปแบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เช่น รูปแบบการใช้คำขึ้นต้นประโยค

3.2 ควรมีระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับศูนย์/สำนัก และระดับสถาบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการรับการประเมินในบางปีการศึกษามีช่วงระยะเวลาที่ใกล้กัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันวิจัยและพัฒนา และทุกคณะ และนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปไว้เป็น 3 ส่วน คือ

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 52 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 61.64 มีระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 78.85 สังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้วยค่าเฉลี่ย 4.04

ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐาน ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.60

หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.02
 หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ค่าเฉลี่ย 4.00
 หน่วยงานมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
 การศึกษาภายใน มีค่าเฉลี่ย 3.98 และผู้บริหารหน่วยงานมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการ
 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแก่บุคลากรในสังกัด มีค่าเฉลี่ย 3.92

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
 3.93 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าหน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน
 มีค่าเฉลี่ย 4.13 หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและ
 ต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.02 หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.98
 หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป มีค่าเฉลี่ย 3.83 และ
 หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ย 3.71

ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09
 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าหน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 4.27
 หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ มีค่าเฉลี่ย 4.23 หน่วยงานมีการจัดทำ
 รายงานตามกรอบหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.10 หน่วยงานมีการเปรียบเทียบข้อมูลผล
 การประเมินกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.94 และหน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน
 ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.92

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แนวทางด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ควรมีระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการรับการประเมินการประกัน
 คุณภาพการศึกษาหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
2. หากมีการประชุมชี้แจงหรือการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควร
 ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการประชุมหรือการอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานหรือ
 พัฒนาหน่วยงาน
3. ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์
 มาตรฐานในแต่ละตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงไป

แนวทางด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1. ควรกำหนดหน่วยนับในการดำเนินงานแต่ละตัวบ่งชี้ที่เหมือนกัน เช่น ใช้ปีการศึกษาทั้งหมด เป็นต้น
2. ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรถึงงานประกันคุณภาพการศึกษาคือภาระงานปกติไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น
3. ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ข้อมูลด้านเงินสนับสนุนงานวิจัย ข้อมูลด้านผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ระหว่างระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เป็นต้น
4. คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาควรใช้คณะกรรมการชุดเดียวกันในแต่ละตัวบ่งชี้เพื่อให้ผลประเมินเป็นมาตรฐานเดียวกัน

แนวทางด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

1. ควรมีการกำหนดรูปแบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เช่น รูปแบบการใช้คำขึ้นต้นประโยค
2. ควรมีระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับศูนย์/สำนัก และระดับสถาบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการรับการประเมินในบางปีการศึกษามีช่วงระยะเวลาที่ใกล้กัน

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน มีการจัดประชุมงานประกันโดยผู้บริหารหน่วยงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดแผน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติฯ สุนพันธ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงาน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสำนัก สถาบัน ทำให้บุคลากรมีความรับผิดชอบให้ความร่วมมือกันในการทำงานจะเป็นตัวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินการตามแผนที่กำหนด มีการติดตามและประเมินผลและมีการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับ น้ำฝน เบ้าทองคำ (2555) ศึกษาการจัดการความรู้ด้านประกันคุณภาพการศึกษา : รูปแบบและแนวทางประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3. ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีการจัดทำรายงานตามกรอบมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน มีการเปรียบเทียบข้อมูลและมีการปรับปรุงและการนำเสนอผลการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณสุกิตต์ ทาทอง (2556) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับปิยวัฒน์ ต้นธา (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี

2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรถึงงานประกันคุณภาพการศึกษาคือภาระงานปกติไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ พิมพ์ชญา กรอุตมา (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3. ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ควรมีระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับศูนย์/สำนัก และระดับสถาบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการรับการประเมินในบางปี การศึกษามีช่วงระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับ นวรัตน์ เจาะสนาม (2560) ศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา พบว่า บุคลากรภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ย

ระดับมากทั้ง 3 ด้าน เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ดังนั้น หน่วยงานควรมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาด้วยช่องทางที่หลากหลาย เช่น การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน เผยแพร่ผ่านการจัดทำรายงานประจำปีของหน่วยงาน หรือจัดทำเป็นเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่างภายในมหาวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในรอบปีการประเมินที่ผ่านมา

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยแบ่งกลุ่มเป็นระดับการกำกับนโยบายและระดับปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- ชลธิชา ระลึก (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ณัฐยา สุโนพันธ์. (2560). รายงานการวิจัย การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับ สำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นวรรตน์ เงามสนาม. (ตุลาคม – ธันวาคม 2560). การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 40(4), 37 – 46.
- น้ำฝน เป้าทองคำ. (2555). รายงานการวิจัย การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา : รูปแบบและ แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ปิยวัฒน์ ตันเถา. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณสุกิตต์ มามอง (2556). รายงานการวิจัย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พิมพ์ชญา กรอตุมา. (2558). รายงานการวิจัย การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. บทคัดย่อ, หน้า 44.
- สากันย์ สุวรรณการ. (2557). การศึกษาพัฒนาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2556. หน่วยประกันคุณภาพการศึกษา, คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- _____. (2554). หมวด 6 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.
- _____. (2560). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2560. งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- _____. (2560). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสำนัก สถาบัน ปีการศึกษา 2560. เพชรบูรณ์ : งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Yamane, Taro. and Row. (1976). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.).
New York: Harper.

(ก)

ชื่องานวิจัย	การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	ศรินทิพย์ ผลประเสริฐ
ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร. กัญญารัตน์ เตือนหงาย
หน่วยงาน	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีเสร็จวิจัย 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และ 2.เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน โดยสอบถามจากบุคลากรผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ $\bar{X}$ และ S.D. ผลการวิจัยพบว่า 1.แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมี 3 ด้าน ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีการนำเสนอผลการประเมิน 2. ความคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคมี 3 ด้าน ด้านการเตรียมการก่อนระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารมีมาก ด้านการดำเนินการคณะกรรมการในการประเมินมีหลายชุดเกินไป ด้านการจัดทำรายงาน ระยะเวลาในการรับการประเมินควรมีระยะเวลาห่างกันพอสมควร

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษา

Title	The Study of Guidelines for the Development of Internal Quality Assurance Systems of Research and Development Institute Phetchabun Rajabhat University
Researcher	Miss Sirinthip Phonprasert
Advisor	Dr. Kantarat Duangnai
Affiliation	Research and Development Institute Phetchabun Rajabhat University Year 2019

Abstract

The objectives of this research were to study the guidelines for developing the internal quality assurance system of Research and Development Institute of Phetchabun Rajabhat university, and to study the opinions, problems and obstacles regarding educational quality assurance of the level within the organization by inquiring from personnel responsible for educational quality assurance in the amount of 52 people. The research instruments were questionnaires, data analysis by calculating percentage $\bar{X}$ and S.D. The result found that 1. Guidelines for the development of the internal quality assurance system, there are 3 aspects of preparation before education quality assurance with the appointed a committee to conduct educational quality assurance was clear goals in the preparation of self-assessment reports. The evaluation results are presented. 2. Opinions, problems and obstacles, there are 3 aspects of preparation before the time of preparation of documents is large. The operation of the committee in the assessment was a lot report preparation. The duration of the assessment should have a reasonable distance.

Keywords : Quality Assurance

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยคำแนะนำต่างๆ จากผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่สละเวลาให้คำแนะนำ คำปรึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้คำปรึกษา แนะนำให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สำราญ ท้าวเงิน อาจารย์ ดร. สุวัฒน์ อินทรประไพ และอาจารย์ ดร. กัญญา รัตน์ เดือนหงาย เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบประเมินเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้มา ณ ที่นี้ด้วย

ศิรินทิพย์ ผลประเสริฐ

มีนาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	1
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
1.4 สมมติฐานของโครงการวิจัย	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
1.6 ประโยชน์ของการวิจัย	3
1.7 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	3
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553	4
2.2 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560	6
2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560	7
2.4 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560	9
2.5 เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	10
2.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	12
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัย	26
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
3.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.6 วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	31
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์	35
ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นแนว ทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและ พัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และข้อเสนอแนะ	38
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	41
5.2 การอภิปรายผล	43
5.3 ข้อเสนอแนะ	44
5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	45
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	
ก แบบสอบถาม	48
ข ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	55
ประวัติผู้วิจัย	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	31
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	32
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา	32
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด	33
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	33
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาของการปฏิบัติงาน	34
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	34
4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้	35
4.9 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	36
4.10 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	37
4.11 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมายถึง การพัฒนาคุณภาพของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีเป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสถาบันหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณะชน (คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานมีการกำหนดนโยบายพร้อมทั้งพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เป็นหลัก

สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการงานวิจัยและงานบริการวิชาการ ในระดับสำนัก สถาบัน ในปีการศึกษา 2560 สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3 องค์ประกอบ 4 ตัวบ่งชี้ และในระดับสถาบัน สถาบันวิจัยและพัฒนา ดำเนินการ 2 องค์ประกอบ 4 ตัวบ่งชี้ งานนโยบายและแผนและประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะเสนอต่อผู้บริหารสถาบันวิจัยและพัฒนา ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.3.1 ด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รวมถึง การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สรุป วิเคราะห์เพื่อให้เกิดองค์ความรู้จากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.3.2 ด้านพื้นที่ ได้กำหนดพื้นที่การศึกษาเฉพาะภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1.3.3 ด้านประชากร ได้แก่บุคลากรภายในสถาบันวิจัยและพัฒนาและบุคลากรทุกคณะ ศูนย์ สำนัก ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

1.4 สมมติฐานของโครงการวิจัย

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีผลต่อการประเมินประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับดี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการ (Process) หมายถึง กิจกรรม (Activity) หรือชุดของกิจกรรมที่สัมพันธ์กันที่ ทำการเปลี่ยนปัจจัยนำเข้า (Output) ให้เป็นผลผลิต (Output) ที่มีมูลค่า (Value-Added)

ระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกันไม่ว่าจะอยู่ในรูป ของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่น ๆ องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย ปัจจัย นำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินการอยู่ได้ โดยมีการจัดสรร ทรัพยากร มีการจัดสรรองค์กร หน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน

การควบคุมคุณภาพ (Quality control) หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่ละ องค์ประกอบคุณภาพเพื่อกำกับการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ได้ผลตามรายการตรวจสอบและตัว บ่งชี้คุณภาพที่กำหนด

การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่า สถาบันมีระบบและกลไกกำกับและควบคุมคุณภาพ และมีการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การมีระบบและกลไกใน การควบคุม ตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามรายการ ตรวจสอบ (Audit Checklist) และตัวบ่งชี้คุณภาพ (Quality Indicators) ที่กำหนดเพื่อเป็น

หลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถานศึกษาแห่งนั้นสามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การติดตามตรวจสอบและการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่ สมศ. รับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพ (Quality Assurance) หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามรายงานการตรวจสอบและตัวบ่งชี้คุณภาพที่กำหนดว่าควรอยู่ในระดับใด

1.6 ประโยชน์ของการวิจัย

ได้ทราบแนวทางการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันวิจัยและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.7 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
2. กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา)
3. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (หมวด 6) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
4. พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2547 มาตรา 31

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553
2. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560
3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560
4. นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560
5. เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษายึดหลักให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และให้ได้รับความหมายในเรื่องมาตรฐานการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษภายนอก ตลอดจนกำหนดเรื่องที่ต้องดำเนินการในมาตรา 4 และหมวด 6 ดังนี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัติ ได้กำหนดความหมายไว้ดังนี้

การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก หมายความว่า การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

หมวด 6

มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้

ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

2.2 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ การศึกษา ตามสาระสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เพื่อดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจำทำให้เกิดคุณภาพแก่บัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกันทั้ง ในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นไปในทิศทางเดียว ทั้งมหาวิทยาลัย และอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 31(1) (2) (3) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 จึงกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2560 ดังต่อไปนี้

1. ให้องค์กรในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีกระ กรรมาการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนาระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ต่าง ๆ ตลอดจนสร้างความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม ประสานและเตรียมการตรวจประเมิน เพื่อให้ เกิดความมั่นใจว่าจะจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้องค์กรระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ยึดถือและใช้ระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบาย และหลักการที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3. ให้องค์กรระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีระบบการ ควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพที่ชัดเจน และดำเนินการตามระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีความพร้อมต่อการตรวจประเมิน

4. ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนักร สถาบันและมหาวิทยาลัย ใช้ผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลและเป็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรของทุกหน่วยงาน

5. ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนักร สถาบันและมหาวิทยาลัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายในหรือภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

6. ให้อธิการบดีรักษาการตามประกาศนี้ และมีอำนาจในการออกคำสั่งเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

2.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560

เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดคุณภาพแก่บัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการบริหารจัดการ ทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 31 (1) (2) (3) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 เป็นต้นไป ตามประกาศฉบับ ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ

1.1 กำหนดให้งานในระดัปลัษุตร คณะ และมหาวิทยาลัย นำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับปลัษุตร ระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัย และกำหนดให้สำนักร สถาบัน นำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสำนักร สถาบัน มาใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนักร สถาบัน

1.2 ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนักร สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดทำแผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายความสำเร็จไว้ให้ชัดเจน

1.3 มหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ สถานที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 มหาวิทยาลัยจัดให้มีคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เพื่อสนับสนุน กำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในที่กำหนดไว้

1.5 มหาวิทยาลัยจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระหว่างมหาวิทยาลัยกับคณะ สำนัก สถาบัน

2. การตรวจสอบคุณภาพ

2.1 มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2560

2.2 มหาวิทยาลัยติดตามประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย และรายงานผลการ ดำเนินงานให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทราบเป็นระยะ

2.3 มหาวิทยาลัยนำผลการประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย ไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อย่างต่อเนื่อง

3. การตรวจสอบคุณภาพ

3.1 ให้หน่วยงานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง (Self-assessment report: SAR) ครอบคลุมตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพ การศึกษา ที่มีความพร้อมต่อการตรวจประเมิน

3.2 เสนอให้มหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ในระดับหลักสูตร ระดับคณะ ระดับสำนัก สถาบัน และระดับมหาวิทยาลัย ตามเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3.3 ให้หน่วยงานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ดำเนินการ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามระยะเวลาที่กำหนด

3.4 ให้หน่วยงานในระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดทำเอกสาร สรุปผลการตรวจประเมินของคณะกรรมการ และรายงานให้ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย และสภา มหาวิทยาลัยพิจารณาให้ข้อเสนอแนะและนำผลการตรวจประเมิน ไปใช้ในการวางแผนในการ ปฏิบัติงานในปีต่อไป

2.4 นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2560

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตระหนักถึงความสำคัญและจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามสาระสำคัญที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 เพื่อดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะทำให้เกิดคุณภาพแก่บัณฑิต งานวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกันทั้งในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย และอาศัยตามความในมาตรา 31 (1) (2) (3) และ (9) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2557 จึงกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2560 ดังต่อไปนี้

1. ให้องค์กรใน ระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น โดยมีหน้าที่พัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตลอดจนสร้างความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม ประสานและเตรียมการตรวจประเมิน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้องค์กรใน ระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ยึดถือและใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ให้มีประสิทธิภาพภายใต้กรอบนโยบายและหลักการที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

3. ให้องค์กรใน ระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย จัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพที่ชัดเจน และดำเนินการตามระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีความพร้อมต่อการตรวจประเมิน

4. ให้องค์กรใน ระดับหลักสูตร คณะ สำนัก สถาบันและมหาวิทยาลัย ใช้ผลการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลและเป็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรของทุกหน่วยงาน

5. ให้งานในระดัปลัษุตร คณะ สำนักร สถาบันและมหาวิทยาลัย สร้างครือข่าย ความร่วมือกับงานภายในหรือนอกมหาวิทยาลัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึษาของ มหาวิทยาลัย

6. ให้อธิการบดึรักษการตามประกาศนี้ และมีอำนาจในการออกคำสั่งเพื่ให้เกิดการ ปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

2.5 เหตุผลและความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึษาระดัอุดมศึษา

2.5.1 ความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึษา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมี ปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึษาในระดัอุดมศึษาเป็น สิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าวคือ

1) คุณภาพของสถาบันอุดมศึษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มที่จะมีความ แตกต่างกันมากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

2) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึษาข้าม พรมแดนและการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิตในอนาคต อันเป็น ผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็นต้องรับการประกันของคุณภาพ การศึษา

3) สถาบันอุดมศึษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่าสามารถพัฒนา องค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาคการผลิตจริงทั้งอุตสาหกรรมและ บริการการพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4) สถาบันอุดมศึษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public information) ที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษา ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาล และประชาชนทั่วไป

5) สังคมต้องการระบบอุดมศึษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (participation) มีความโปร่งใส (transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

6) พระราชบัญญัติการศึษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้สถานศึษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในรวมถึงให้มีสำนักงานรับรอง

มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

7) คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 เพื่อเป็นกลไกกำกับมาตรฐานระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงานโดยทุกหน่วยงานระดับอุดมศึกษาจะได้ใช้เป็นกรอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

8) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2552 และคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2552 เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขาวิชา

9) กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2554 เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมและกำกับให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้มีมาตรฐานตามประเภทหรือกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม

10) กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2558 ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และแนวทางการบริหารเกณฑ์

2.5.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาร่วมกับต้นสังกัดจำเป็นต้องพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อให้สถาบันได้มีการพัฒนามุ่งสู่วิสัยทัศน์ และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยระบบดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และเป็นไปตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยาว มาตรฐานระดับชาติ และนานาชาติ

2) เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่า และสถาบันอุดมศึกษา

3) ศึกษาในภาพรวมตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้นๆ กำหนดขึ้นโดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และได้มาตรฐาน

4) เพื่อให้หลักสูตร คณะวิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและสถาบันอุดมศึกษาทราบสถานภาพของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์(goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง

5) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนจุดแข็งจุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงผลการดำเนินการในแต่ละระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถาบัน

6) เพื่อให้ข้อมูลสาธารณะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มั่นใจว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด

6) เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาในแนวทางที่เหมาะสม

2.6 การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

2.6.1 พัฒนาการของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เป็นที่ทราบกันดีว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามระดับการพัฒนาของสถาบันการศึกษา ตามความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ ความรู้และทักษะในอนาคตที่ตลาดงานต้องการ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกจึงมีการปรับปรุงมาโดยตลอด ปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพภายในเข้าสู่รอบที่สาม (2557 - 2561) และระบบการประเมินคุณภาพภายนอกเข้าสู่รอบที่สี่ (2558 - 2562)

ระบบการประกันคุณภาพภายในที่พัฒนาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เริ่มใช้มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 เป็นระบบแรกที่ทำให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้นำไปใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา และให้สถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเติมประเด็นการประเมินที่สะท้อนเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน ในรอบแรกนี้ตัวบ่งชี้ประเมินผลการดำเนินงานมีทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ โดยครอบคลุมองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 ตอบสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ภายใต้หลักการสำคัญคือไม่เป็นภาระซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นสามารถประเมินได้ครบทุกมิติของระบบการประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตหรือผลลัพธ์ อีกทั้ง ยังมีความสมดุลระหว่างมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน และด้านบุคลากรการเรียนรู้และนวัตกรรม ในส่วนของเกณฑ์การประเมิน มีทั้งเกณฑ์ทั่วไปที่ใช้กับทุกสถาบันและที่แยกใช้เฉพาะกับสถาบันที่มีจุดเน้นต่างกัน ได้แก่ สถานที่เน้นการผลิตบัณฑิตและการวิจัย สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม สถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และสถาบันที่เน้น

การผลิตบัณฑิตเพียงอย่างเดียวเนื่องจากในระยะแรกนี้สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังไม่มีกระบวนการทำงานที่เน้นวงจรคุณภาพอย่างชัดเจนตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการ

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในรอบที่สอง พ.ศ. 2553 ยังคงยึดหลักการเดียวกับรอบแรกโดยนำแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. กรอบการปฏิบัติราชการตามมิติด้านต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในกรณีมหาวิทยาลัยของรัฐมาเป็นกรอบในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในรอบที่สองจะมุ่งเน้นการประเมินเฉพาะปัจจัยนำเข้าและกระบวนการสำหรับการวัดผลผลิตหรือผลลัพธ์นั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้นำตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. มาใช้โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้ครบถ้วนทุกมิติของระบบประกันคุณภาพ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตหรือผลลัพธ์ ทั้งนี้ เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นในรอบนี้ยังมีความแตกต่างจากรอบแรกคือ มีการกำหนดประเภทเกณฑ์มาตรฐานทั่วไปที่ใช้กับทุกกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานเพิ่มเติมเฉพาะกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่ม ข สถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี กลุ่ม ค 1 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับบัณฑิตศึกษา กลุ่ม ค 2 สถาบันเฉพาะทางที่เน้นระดับปริญญาตรี และกลุ่ม ง สถาบันที่เน้นการวิจัยขั้นสูงและผลิตบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกตามนิยามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา

2.6.2 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่ (พ.ศ. 2557 – 2561)

ในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 - 2565) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548 รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ 4 ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ 2 บัณฑิต องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา องค์ประกอบที่ 4 อาจารย์ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และ องค์ประกอบที่ 6 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการส่งเสริม พัฒนานักศึกษาการวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคณาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ รวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากการทำงานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพ ผลงานตีพิมพ์และเผยแพร่ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับคณะ ให้ครอบคลุมการดำเนินงานของคณะ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตรที่คณะดูแลรวมทั้ง กิจกรรมนักศึกษา การบริการนักศึกษา การให้บริการทางวิชาการ การวิจัย การบริหารจัดการและการประกันคุณภาพของ คณะ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ 2 การวิจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และองค์ประกอบที่ 5 การบริหารจัดการ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน พิจารณาให้เป็นไปตามมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ มาตรฐานด้านศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบริหารจัดการมาตรฐาน ด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้ ควรมุ่งเน้นการประกันคุณภาพการดำเนินการของสถาบันเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะ โดยครอบคลุมในด้าน กายภาพและภารกิจของสถาบันรวมถึงการประกันคุณภาพในภาพรวม จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละระดับ เพื่อการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพและการ

พัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบันให้ได้ข้อมูลที่ใช้ผลการบริหารจัดการหลักสูตรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของแต่ละคณะ และภาพรวมของสถาบันอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทุกปีการศึกษาตลอดจนเพื่อรองรับการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีตามกฎกระทรวงฯ รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่น ต่อสังคมในเรื่องคุณภาพบัณฑิตโดยผู้เรียนมีงานทำ ผู้เรียนมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างไรก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่นี้จะมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ให้มีการดำเนินการตั้งแต่ การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บัณฑิตและส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานของคณะและสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานและวิสัยทัศน์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยให้สะท้อนผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษาโดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร มีการตรวจสอบติดตามคุณภาพผลการผลิตบัณฑิตโดยคณะกรรมการประจำคณะและคณะกรรมการระดับสถาบันในทุกปีการศึกษา มีความเชื่อมโยงกับระบบการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะมีการรับรองคุณภาพการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนผลของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา

อนึ่ง คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 โดยระบุให้สถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการเลือกพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยยึดหลักเสรีภาพทางวิชาการและควมมีอิสระในการดำเนินการของสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษาและเป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถาบันอุดมศึกษาเลือกใช้ ต้องสนองต่อเจตนารมณ์ของสถาบันอุดมศึกษาและกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 อาจเป็นระบบที่คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาพัฒนาขึ้น หรือเป็นระบบที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลที่สามารถประกันคุณภาพได้ตั้งแต่ระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน เช่น ระบบ AUN - QA หรือ ระบบ EdPEx หรือเป็นระบบที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาขึ้นเอง

ทั้งนี้ โดยผ่านการพิจารณาจากสภาสถาบันและเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในต่อต้นสังกัด เพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และข้อ 6 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553

2.6.3 กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ปีการศึกษา 2557 – 2561)

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาแบบเดิมหรือตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

D = ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1-เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – พฤษภาคม ปีถัดไป หรือเดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป) C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

วิธีการประกันคุณภาพภายใน กำหนดไว้ดังนี้

1. สถาบันวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประจำปีการศึกษาใหม่
2. สถาบันเก็บข้อมูลระยะ 12 เดือนตามตัวบ่งชี้ที่ได้ประกาศใช้ในระบบ CHE QA Online และให้มีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเป็นประจำทุกปีทั้งระดับหลักสูตร คณะวิชา และสถาบัน
3. หลักสูตรเตรียมการประเมินตนเองระดับหลักสูตรและจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตรผ่านระบบ CHE QA Online

4. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่า นำผลการประเมินระดับหลักสูตรมาจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับคณะ

5. คณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินหลักสูตรที่ได้ประเมินไปแล้ว

6. สถาบันนำผลการประเมินระดับหลักสูตร ผลการประเมินระดับคณะวิชา มาจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับสถาบัน

7. สถาบันประเมินตนเองบนระบบ CHE QA Online และยืนยันผลการประเมินตนเองระดับหลักสูตร คณะวิชา พร้อมนำผลการประเมินเสนอสภาสถาบันเพื่อพิจารณาวางแผนพัฒนาสถาบันในปีการศึกษาถัดไป 8. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษานำผลการประเมินและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในที่สถาบันแต่งตั้ง (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภาสถาบัน) มาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน แผนปฏิบัติการประจำปีและแผนกลยุทธ์

9. ส่งรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ผ่านระบบ CHE QA Online ภายใน 120 วันนับจากสิ้นปีการศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในทุกปีการศึกษา ทั้งระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน ตามลำดับโดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน และส่งผลการประเมินให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทราบผ่านระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ (CHE QA Online) ทั้งนี้ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตร 1 ชุด อาจประเมินได้มากกว่าหนึ่งหลักสูตรหากเป็นหลักสูตรในสาขาวิชาเดียวกัน เช่น หลักสูตรสาขาวิชาเดียวกันทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

สำหรับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการเป็นประจำทุกปี คือ หลักสูตรสามารถแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ขึ้นทะเบียนของ สกอ. และเป็นคนก้าวหน้าความทันสมัยของหลักสูตรมาประเมินหลักสูตร และรายงานผ่านระบบ CHE QA Online

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลธิชา ระลึก (2558) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยด้านลักษณะผู้บริหารในภาพรวม อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ และผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล และมีแนวคิดในการพัฒนาระบบ/กลไกในการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง และผู้บริหารให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็ม

ศักยภาพ โดยผู้บริหารมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการภาพรวม อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ชัดเจน มีการวางแผนและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรทุกคนอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านลักษณะบุคคล (อาจารย์/เจ้าหน้าที่) ภาพรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีแนวความคิดที่คล้ายกัน คือ อาจารย์/เจ้าหน้าที่ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ต่องานประกันคุณภาพ โดยอาจารย์/เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพจากงานประกันคุณภาพ อาจารย์/เจ้าหน้าที่มีการพัฒนาตนเองกับงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในแต่ละข้อนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ อาจารย์/เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายมีความตระหนักในความรับผิดชอบต่องานประกันคุณภาพร่วมกัน บรรยาการของสถานที่ทำงานเอื้อต่อการพัฒนาและเรียนรู้ร่วมกัน และอาจารย์/เจ้าหน้าที่ยอมรับและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนางานของคณะครุศาสตร์ ซึ่งในแต่ละข้อนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

พิมพ์ชญา กรอตุมา (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันการประกันคุณภาพของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันการประกันคุณภาพการศึกษาสูงสุดในด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$) และรองลงมา ได้แก่ ด้านทัศนคติที่มีต่อการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) และลำดับสุดท้ายคือความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$) ตามลำดับ

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า

ปัญหาด้านการบริหารจัดการ คือ การแบ่งผู้รับผิดชอบตัวบ่งชี้ไม่เท่ากัน และเน้นการจัดการอย่างเป็นระบบไปในทิศทางเดียวกัน ลดขั้นตอนกระบวนการทำงาน ไม่เพิ่มภาระงานให้กับสาขาวิชาและตัวอาจารย์และเปลี่ยนเกณฑ์ในการประเมินที่บ่อยครั้ง และอธิบายบางอย่างในคู่มือไม่ชัดเจน ไม่มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจนและบุคลากรสายสนับสนุนไม่ค่อยเข้าใจงานประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางแก้ไข คือ บังคับให้อาจารย์รับผิดชอบตัวบ่งชี้ให้ได้ และแบ่งงานด้านประกัน

คุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน มหาวิทยาลัยควรจัดภาระงานให้ชัดเจนและครอบคลุม และอาจารย์ผู้สอนควรเข้ารับการอบรมสัมมนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง คณะและมหาวิทยาลัยควรมอบหมายงานให้กับบุคลากรอย่างชัดเจน และควรจัดให้บุคลากรสานสนับสนุนเข้าร่วมประชุมด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม คือ มีการเข้าร่วมประชุมด้านประกันคุณภาพในวันที่มีการเรียนการสอนอาจารย์ส่วนใหญ่จึงมีภาระงานสอน จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ได้ และการเข้าร่วมน้อย มีแต่เจ้าหน้าที่เป็นส่วนใหญ่จัดเก็บและทำ SAR อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพการศึกษา จึงไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการและการมีส่วนร่วมในการจัดเก็บเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ยังเป็นในส่วนของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจากอาจารย์ยังมียุ่่น้อย บุคลากรในการทำประกันคุณภาพมีน้อย เพราะบางท่านไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญ และตัวบ่งชี้มากเกินไปทำให้การทำงานเอกสารซับซ้อน แนวทางแก้ไขคือ จัดประชุมในวันที่อาจารย์ทุกท่านว่างพร้อมกันและจัดโครงการที่เน้นการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในงานประกันคุณภาพ ควรมีมาตรการบังคับให้อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเก็บเอกสารมากขึ้น เช่น ถ้าท่านใดมีส่วนร่วมจะได้วิทยานิพนธ์เลื่อนขึ้นเงินเดือน เป็นต้น และให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนและให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานเพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมมากขึ้น และลดตัวชี้วัดเพื่อให้งานประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ คือ ทุกคนจะต้องเข้าใจและมีความรู้ด้านงานประกันคุณภาพอย่างแท้จริง มีแค่บางส่วนที่เข้าใจอย่างแท้จริง อาจารย์บางท่านยังไม่เข้าใจตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพ ทำให้การดำเนินการต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพราะไม่ใช้เกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินงาน ผู้ดูแลงานประกันคุณภาพในส่วนคณะยังเป็นท่านเดิม ไม่ค่อยมีคนใหม่เข้ามา แนวทางแก้ไข คือ กำหนดผู้รับผิดชอบหลักเป็นชื่อเฉพาะอาจารย์ท่านนั้น โดยให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ แทน และหาแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การขึ้นเงินเดือน การมอบรางวัลแก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักที่มีคะแนนดี ให้อาจารย์ทุกคนได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านงานประกันคุณภาพ และเพื่อตรวจประเมินทุกคนจะต้องตอบข้อซักถามกรรมการประเมินได้ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ทศนคติของบุคลากรคิดว่าเป็นภาระงานมากกว่าประโยชน์

ปัญหาด้านทัศนคติที่มีต่องานประกันคุณภาพ คือ อาจารย์และบุคลากรไม่ค่อยให้ความสำคัญกับงานประกันคุณภาพ คิดว่าเป็นการเพิ่มภาระกับตนเอง และอาจารย์บางท่านมองว่างานประกันคุณภาพเป็นงานที่น่าเบื่อ เพราะเกี่ยวข้องกับเอกสาร ระบบงานเป็นการทำงานที่เป็นเอกสารมากเกินไป แนวทางแก้ไขคือ จัดโครงการปลูกฝังปรับทัศนคติที่ดีต่องานประกันคุณภาพให้กับอาจารย์และบุคลากร และมีการจัดอบรมบุคลากรในองค์กรเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรับทัศนคติของบุคลากรในองค์กรให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกัน

คุณภาพการศึกษา การอบรมให้เข้าใจในระบบงานประกันคุณภาพการศึกษาว่าดำเนินการตามวงจรทำงานปกติแต่ต้องนำงานประกันคุณภาพมาใช้ในการทำงานให้เป็นระบบ

ณัฐชา สุโนพันธ์ (2558) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สังกัดหน่วยงานสำนักงานอธิการบดี ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย สายสนับสนุน มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 4 – 6 ปี และมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ 1 – 3 ปี

2. บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยรวมอยู่ที่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและเจตคติของบุคลากร และด้านการตรวจประเมินคุณภาพภายใน จะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารระดับสูงมีความตระหนักถึงความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงาน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสำนัก สถาบัน ทำให้บุคลากรมีความรับผิดชอบให้ความร่วมมือในการทำงานจะเป็นตัวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารจัดการคุณภาพของหน่วยงาน มีส่วนร่วมในการกำหนด ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจของหน่วยงาน มีการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจที่สอดคล้องกับเป้าหมายและกลุ่มสถาบัน ตลอดจนมีการบริหารทั้งด้านบุคลากร การเงิน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมีการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากคณะกรรมการที่มีความรู้ ความสามารถ และมีจรรยาบรรณ เปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมฟัง อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็นในระหว่างการตรวจเยี่ยม ทำให้ผลการประเมินเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในหน่วยงาน จะเห็นได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกคนเป็นสำคัญ ดังนั้น หน่วยงานจึงควรมีการกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร เพื่อสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา อนึ่ง งานการประกันคุณภาพการศึกษายังทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของงานที่ปฏิบัติและตัวบุคลากร ซึ่งจะเป็นผลให้งานด้านอื่น ๆ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

พิชัยชัย ประทุม (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม โดยรวมด้านความรู้ ความเข้าใจในตัวบ่งชี้ งานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 2) ความรู้ความเข้าใจในตัวบ่งชี้ งานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 4) ระบบการจัดเก็บข้อมูล เอกสาร หลักฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง 5) การนำผลการประกันมาใช้ในการพัฒนาหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง 6) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนครพนม อยู่ระดับปานกลาง

สากันย์ สุวรรณการ (2557) ได้ทำการศึกษาพัฒนาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2556 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และเพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหน่วยงานและระดับบุคคล วิธีการศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค ใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านการศึกษามาตรฐานและระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้แนวคิดที่สำคัญๆ ได้แก่ การจะทำให้องค์กรมีระดับผลการดำเนินงานที่ดีเยี่ยมได้ จำเป็นต้องมีการเรียนรู้ขององค์กรและของแต่ละบุคคล การเรียนรู้ขององค์กรประกอบด้วย การปรับปรุงแนวทางที่มีอยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง และการปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่เป้าประสงค์ และ/หรือแนวทางใหม่ การเรียนรู้ต้องเป็นส่วนหนึ่งของวิถีองค์กร (พร้อมพร วัฒนานกร, 2546) องค์กรต้องมีกลยุทธ์ทางการแข่งขัน ได้แก่ การสู้ด้วยคุณภาพผลิตเพื่อให้มีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจหรือเป็นที่ต้องการของลูกค้ามากกว่าองค์กรอื่น ๆ การสู้ด้วยการมองการณ์ไกลของผู้บริหาร การสู้ด้วยทีม นั่นคือผู้บริหารและพนักงานเปรียบเสมือนผู้ร่วมงานกันทุกคนในองค์กรจะต้องปรับตัวเข้ากับการบริหารสมัยใหม่ ผู้บริหารต้องมีทักษะในการบริหารความแตกต่างของผู้ร่วมงาน ดึงศักยภาพของผู้ร่วมงานออกมาใช้ประโยชน์เต็มที่ (พรทิพย์ กาญจนนิตย, 2545)

สำหรับการพัฒนาการระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์ ได้มีการดำเนินการอย่างจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 และต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยช่วงเริ่มต้นของการตรวจประเมิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2550 ใช้ระบบคะแนนเต็ม 100 คะแนน คณะเกษตรศาสตร์ได้ระดับคะแนนประเมินร้อยละ 60.0 (พอใช้), 80.1 (ดีมาก), 83.1 (ดีมาก), 88.4 (ดีมาก), และ 88.6 (ดีมาก) ตามลำดับ จากการที่ได้รับคะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 70 ในปี พ.ศ. 2545 ผู้บริหาร

ระดับสูงจึงได้กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดและเข้มข้น ต่อมาช่วงปี พ.ศ. 2551 – 2553 ได้มีการเปลี่ยนมาใช้ระบบคะแนนเต็ม 3 คะแนน คณะเกษตรศาสตร์ได้คะแนน 2.53 (ดีมาก), 2.6 (ดีมาก), และ 2.61 (ดีมาก) ตามลำดับ และต่อมาช่วงปี พ.ศ. 2554 จนถึงปัจจุบัน มีการเปลี่ยนมาใช้ระบบคะแนนเต็ม 5 คะแนน คณะเกษตรศาสตร์ได้คะแนน 4.58 (ดีมาก) และ 4.51 (ดีมาก) และ 4.50 (ดี) ตามลำดับ ซึ่งคณะเกษตรศาสตร์สามารถรักษาระดับมาตรฐานของคะแนนได้อย่างต่อเนื่อง การที่ผู้บริหารแสดงให้เห็นว่างานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญและความจำเป็นต่อการดำเนินงานของคณะมาก เพราะการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การรับรองผลผลิตของตนเองว่ามีคุณภาพและต้องเสนอต่อสาธารณชนให้รับทราบ

การศึกษาความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหน่วยงาน และระดับรายบุคคลของบุคลากรและนักศึกษา พบว่า บุคลากรและนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยว่าคณะมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่

1. การตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้แนวทางการพัฒนางานตามภารกิจของคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน
2. การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้การทำงานมีระบบและประสิทธิภาพ
3. ความพร้อมในการรับการตรวจประเมินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
4. การเผยแพร่ผลการประเมินฯ ต่อสาธารณชน ตามข้อบังคับของ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ส่งผลต่อชื่อเสียงด้านคุณภาพการศึกษาของคณะ
5. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาที่คณะได้จัดให้นักศึกษา
6. ความพึงพอใจต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
7. ความพึงพอใจต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะ
8. การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรภายในคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
9. ความพึงพอใจต่อผลการประเมินคุณภาพการศึกษา
10. การประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
11. ผู้บริหารตระหนักและเห็นความสำคัญโดยมีส่วนร่วม มีความร่วมมือระหว่างการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา
12. คณะ ภาควิชา/หน่วยงาน นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์
13. การดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษามีความคุ้มค่ากับเวลาและงบประมาณที่เสียไป

ส่วนนักศึกษามีส่วนร่วม มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ทั้งบุคลากรและนักศึกษาเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาทำให้ได้แนวทางการพัฒนา งานตามภารกิจของคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน และช่วยทำให้การทำงานมีระบบและประสิทธิภาพทำให้มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างมีระบบได้อย่างมากและเห็นเป็นรูปธรรม คณะจึงควรให้ความสำคัญมากขึ้น ทั้งในแง่ของการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย มีการตรวจสอบความถูกต้องของการนำเสนอ สารสนเทศ และเพิ่มสารสนเทศให้หลากหลาย เพื่อใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น คณะควร จัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม/มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาต่อผู้บริหาร หรือคณะกรรมการ ประกันคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น

คณะควรจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม/มีความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้โอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษามากขึ้น

จากการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และวิธีแก้ไข เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในทั้งระดับคณะ ภาควิชา/หน่วยงาน และระดับบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่มีความเข้าใจการประกัน คุณภาพการศึกษาได้ดี สามารถสะท้อนถึงปัญหา และอุปสรรคที่เป็นประโยชน์นำไปปรับปรุงงาน ประกันคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่วนน้อยที่ยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนและไม่ชัดเจน คณะ จึงควรหาวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่บุคคล/หน่วยงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

น้ำฝน เบ้าทองคำ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา : รูปแบบและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานด้าน ประกันคุณภาพการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ของคณาจารย์และ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเพชรบูรณ์ ในภาพรวมคณาจารย์และเจ้าหน้าที่มีความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานด้าน ประกันคุณภาพการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ระดับปานกลาง ทั้งสอง ด้าน คือ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และด้านปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เพชรบูรณ์ จากทั้งสองรายการนี้นำมาพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์มีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับปาน กลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ รายงานประกันคุณภาพการศึกษาของ คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การเตรียมการประกันคุณภาพ

การศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และในส่วนของด้านปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การเตรียมการด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณะคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานการจัดทำรายงานประจำปีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการวางแผนปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานการตรวจสอบประเมินผลงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน การดำเนินงานการจัดทำรายงานการประเมินตนเองด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาตามลำดับ

ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบและแนวทางในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความถูกต้องของกระบวนการทำงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงาน ด้านความรวดเร็วในการดำเนินงาน ด้านความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน ด้านผู้บริหารสามารถใช้ประโยชน์จากรูปแบบในการกำกับการดำเนินงานตามองค์ประกอบต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก ด้านความเหมาะสมของขั้นตอนการเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และด้านรูปแบบทำให้ง่ายในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR)

ปิยวัฒน์ ตันเถา (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาในระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี ในแต่ละด้านที่มีความถี่สูงสุด ดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมและการ

วางแผนควรมีการประชุมชี้แจงแนวทางให้เป็นไปตามนโยบาย ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบและประเมินผล ควรรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ เอกสารหลักฐานให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ด้านการพัฒนาและเอกสารการปรับปรุง ควรพัฒนาและปรับปรุงการทำงานตามข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์สาเหตุที่ไม่บรรลุตามมาตรฐาน และด้านรายงานการประเมินตนเอง ควรจัดทำรายงานการประเมินตนเองประจำปี รายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นวัตน์ เงามสนาม (2560) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 และมีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR โดยภาพรวม ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.52 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.93 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง SAR ที่สำคัญที่สุด 5 อันดับแรก คือ 1) ไม่สามารถบริหารเวลาสำหรับการจัดทำ SAR 2) ความเหมาะสมของการปรับ/การเปลี่ยนแปลงตัวบ่งชี้ 3) บุคลากรสนับสนุนการจัดทำ SAR มีไม่เพียงพอ 4) ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดทำ SAR 5) การได้รับความร่วมมือที่ดีจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การสนทนากลุ่ม พบว่า 1) การไม่มีส่วนร่วมของบุคลากรภายในหลักสูตร ทำให้ขาดขวัญ/กำลังใจ ไม่มีความภาคภูมิใจในงานที่ทำ ไม่เข้าใจและไม่เต็มใจทำ 2) ขาดกระบวนการทำงานเป็นทีมที่มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน 3) ขาดความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 4) ขาดความสอดคล้องสัมพันธ์กันของกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องไปสู่เป้าหมายเดียวกัน 5) ขาดการทบทวนบทเรียนในอดีต ไม่มีการเรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความผิดพลาด/เกิดปัญหาซ้ำเดิม 6) การปรับเปลี่ยนเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินบ่อยครั้ง จนทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเตรียมและการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหาข้อมูลให้ทันตามกำหนด 7) ตัวชี้วัดที่มีผู้รับผิดชอบมากกว่า 1 คน ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการประสานงาน ทำให้ได้ข้อมูลหรือหลักฐานไม่ครบถ้วน 8) ระบบสารสนเทศไม่สามารถรองรับการจัดทำ SAR ที่มีประสิทธิภาพ

พรรณสุกิตต์ ทาทอง (2556) ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาระบบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นการ

วิจัยเชิงปฏิบัติการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 54 คน ผลการวิจัย พบว่า

ระยะที่ 1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์

ด้านการวางแผน

1. นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อยจากผู้บริหาร บางครั้งไม่เป็นไปตามมติที่ประชุมทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการวางแผน
2. การวางแผนงานรับรู้กันเฉพาะในคณะกรรมการ ส่วนบุคลากรอื่นไม่ได้เห็นแผนในระยะยาว ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง เมื่อถึงเวลาที่จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจึงไม่สามารถส่งข้อมูลให้ได้
3. การวางแผนในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษายังมีการวางแผนตลอดทั้งปี ยังไม่ค่อยมีความชัดเจน หรือมีการวางแผนไว้ แต่ผู้ปฏิบัติไม่ได้ปฏิบัติตามแผน
4. ขาดการวางแผนที่ดี โครงการดี แต่ไม่มีการวางแผนที่จะบรรลุเป้าหมาย
5. บุคลากร/อาจารย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในส่วนของทฤษฎีและปฏิบัติ
6. ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการประกันคุณภาพอย่างทอ้งแท้ ทำให้การจัดทำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับแผน

ด้านการปฏิบัติ

1. ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ QA โดยตรง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครอบคลุม/บางครั้งไม่ชัดเจน
3. ขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากร

ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน

1. มีการติดตามผลการดำเนินงานดี แต่บางครั้งก็ล่าช้า กระชั้นชิดเกินไป ไม่มีแนวปฏิบัติหรือบทลงโทษสำหรับผู้ส่งผลการดำเนินงานล่าช้า
2. มีการติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ แต่ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร
3. ไม่มีแนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

ด้านการนำผลประเมินไปปรับปรุง/พัฒนา

1. เมื่อมีการประเมินผลด้านการประกันคุณภาพการศึกษามีการแจ้งหลักฐาน เช่น E-mail หรือเอกสาร แจกบุคลากรทุกคนเมื่อชี้แจงข้อบกพร่องและประเด็นที่ขาด พร้อมทั้งมีการเสนอแนะเพื่อแก้ไข สามารถนำไปวางแผนปรับปรุงในรอบปีต่อไป

2. เนื่องจากแผนงานมีการปรับเปลี่ยนบ่อยจากผู้บริหาร และผลการดำเนินงานโดยภาพรวมไม่ชัดเจน ทำให้การนำผลการประเมินไปปรับปรุงหรือพัฒนาเกิดความล่าช้าหรือไม่ได้ปฏิบัติ

3. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาได้ในทุกด้าน

ระยะที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่ยังไม่มีความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการให้ความรู้ พบว่า บุคลากรมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และให้ความร่วมมือในการเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดทำคำสั่งแต่งตั้งบุคลากรทุกคนเป็นคณะกรรมการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม เช่น เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานการอ้างอิงในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบในการเขียนผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ เป็นต้น โดยการลงมือทดลองทำ และมีพี่เลี้ยงดูแลให้การช่วยเหลือและคำแนะนำ

ขั้นตอนที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ และ KM

สืบเนื่องจากสภาพปัญหาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยปัญหาที่พบ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลไม่ครอบคลุม/บางครั้งไม่ชัดเจนซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามใช้แนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา คือ ควรให้ความรู้ ทักษะในการเก็บรวบรวมหลักฐานแก่ผู้รวบรวมหลักฐานในแต่ละตัวบ่งชี้ คณะพยาบาลศาสตร์ได้จัดกิจกรรมการพัฒนางานประจำสู่การประกันคุณภาพการศึกษา โดยการนำระบบ E-Office มาใช้ในการเก็บข้อมูล ประโยชน์ของระบบ E-Office ประกอบด้วย

1. ใช้ในการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร
2. เป็นแหล่งเผยแพร่ข้อมูลของคณะ/บุคคลภายนอก สามารถเข้าดูได้
3. เป็นการทำงานปกติ แต่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบผลการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาได้ โดยไม่ต้องเสียเวลาในการค้นหาหลักฐาน
4. พื้นที่ในการเก็บข้อมูลมีมาก สามารถเก็บรูปภาพกิจกรรม/และแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้ตลอดเวลา
5. ใช้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) ในองค์กร

ขั้นตอนที่ 3 การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ

ปัญหาที่พบ คือ มีการติดตามผลการดำเนินงานดี แต่บางครั้งก็ล่าช้า กระชั้นชิดเกินไป ไม่มีแนวปฏิบัติหรือบทลงโทษสำหรับผู้ส่งผลการดำเนินงานล่าช้า และมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ แต่ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

แนวทางการพัฒนา คือ รองคณบดีฝ่ายบริหารและประกันคุณภาพ มีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในรอบ 6, 9, และ 12 เดือน โดยการให้ผู้รับผิดชอบหลักในแต่ละองค์ประกอบ นำเสนอผลการดำเนินงานฯ ในที่ประชุม เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และนำผลคะแนนที่ได้เสนอต่อมหาวิทยาลัยตามระบบและตามระยะเวลาที่กำหนด และได้มีการนำผลการประเมินจากปีที่ผ่านมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด เช่น องค์ประกอบด้านการวิจัยผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด มีผลการวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ร้อยละน้อยและการนำผลการวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์มีน้อย คณะจึงได้แต่งตั้งผู้ช่วยคณบดี กำกับ ดูแลดำเนินงานวิจัยขึ้นเพื่อให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ บุคลากร และนิสิต เกี่ยวกับการทำวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประจำปีการศึกษา 2555

ปัญหาที่พบคือ ไม่มีแนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเองที่เป็นรูปแบบเดียวกัน

แนวทางการพัฒนา คือ

1. กำหนดแนวทางในการเขียนรายงานการประเมินตนเองให้เป็นรูปแบบเดียวกัน
2. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของคณะ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนรายงานการประเมินตนเอง และการอ้างอิงหลักฐานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 กำหนดแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามโดย

1. กำหนดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้สร้างตระหนักรู้แก่บุคลากรที่ยังไม่มีความรู้และไม่เคยผ่านการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
2. กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรวบรวมหลักฐาน เอกสารอ้างอิง เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

3. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ตรวจสอบการเขียนรายงานการประเมินตนเองก่อนรับการประเมินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเขียนรายงานเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

ระยะที่ 4 สรุปผลการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาขอคณะกรรมการถาวร คือ

1. มีการสำรวจสภาพ/ความต้องการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (Plan)

2. มีการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาและมีการดำเนินการตามแผน/ความต้องการ/สภาพปัญหา (Do)

3. มีการตรวจสอบการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแผนและกลยุทธ์ (Check)

4. สรุปผลการดำเนินงาน/ปรับปรุง/พัฒนา ในปีต่อไป (Act)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การออกแบบเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด จากเอกสาร ระเบียบ นโยบายและพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและทำการจัดเตรียมอุปกรณ์และวิธีดำเนินงานตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1.1 ขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย
- 3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.1.6 วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ บุคลากรภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา และบุคลากรทุกคณะผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวนหน่วยงานละ 10 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา คำนวณหากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1967 : 398) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 52 คน

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการทำงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 2 ประเมินเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ใช้แบบประเมินระดับการปฏิบัติ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแนวทางแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละด้าน

3.1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินระดับการปฏิบัติที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการงานวิจัย เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบวัดของ Likert ซึ่งเป็นข้อ คำถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) และแบบประเมินระดับความต้องการ ปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย

3.1.4.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ วิธีการสร้างเครื่องมือที่ และการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2) ดำเนินการออกแบบแบบสอบถามให้มีรูปแบบเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

3) นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีรายนามต่อไปนี้ประกอบด้วย

(1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ ท้าวเงิน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

(2) อาจารย์ ดร. กัญญารัตน์ เตือนหงาย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

(3) อาจารย์ ดร. สุวัฒน์ อินทรประไพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ

เห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนน +1

ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

คำนวณค่าสอดคล้อง (IOC) ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC แล้วเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

4) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรผู้เกี่ยวข้องที่รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของทุกคณะและสถาบันวิจัยและพัฒนา โดยการนำไปแจกให้กับบุคลากรทั้งสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนของทั้ง 5 คณะ และสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 60 ชุดในปี พ.ศ. 2561 แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.1.6 วิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

3.1.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel เพื่อใช้อธิบายข้อมูลและนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ดังนี้

(1) ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด

(2) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.1.6.2 การแปลผลข้อมูลระดับการปฏิบัติที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการงานวิจัย จากแบบคำถามเป็นแบบสอบถามจัดลำดับคุณภาพตามแบบวัดของ Likert ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับได้แก่

เกณฑ์การให้คะแนน

มีระดับการปฏิบัติชัดเจน/มีส่วนร่วม/สอดคล้อง ให้ 5 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติค่อนข้างชัดเจน/ค่อนข้างมีส่วนร่วม/ค่อนข้างสอดคล้อง ให้ 4 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติชัดเจนน้อย/มีส่วนร่วมน้อย/สอดคล้องน้อย ให้ 2 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติไม่ชัดเจน/ไม่มีส่วนร่วม/ไม่สอดคล้อง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ไม่ชัดเจน/ไม่มีส่วนร่วม/ไม่สอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ชัดเจนน้อย/มีส่วนร่วมน้อย/สอดคล้องน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ค่อนข้างชัดเจน/ค่อนข้างมีส่วนร่วม/ค่อนข้างสอดคล้อง

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ชัดเจน/มีส่วนร่วม/สอดคล้อง

3.1.6.3 การแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จากแบบคำถามเป็นแบบสอบถามจัดลำดับคุณภาพตามแบบวัดของ Likert ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับได้แก่

เกณฑ์การให้คะแนน

มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติมาก ให้ 4 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติน้อย ให้ 2 คะแนน

มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ พนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน บุคลากร ผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คณะ และ 1 สถาบัน ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 60 ชุด และได้คืนมาจำนวน 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 80 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำแนกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแนวทางแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	16	30.77
หญิง	36	69.23
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 และเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 21 ปี	0	0
21 – 30 ปี	15	28.85
31 – 40 ปี	32	61.64
41 – 50 ปี	5	9.61
มากกว่า 50 ปี	0	0
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 61.64 รองลงมาได้แก่อายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85 และอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.61

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรี	41	78.85
ปริญญาโท	11	21.15
ปริญญาเอก	0	0
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 78.85 และระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	จำนวน	ร้อยละ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	19.23
คณะครุศาสตร์	8	15.38
คณะวิทยาการจัดการ	8	15.38
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	8	15.38
คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	8	15.38
สถาบันวิจัยและพัฒนา	10	19.23
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสถาบันวิจัยและพัฒนาจำนวนหน่วยงานละ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23 รองลงมา ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวนคณะละ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน

ตำแหน่งปัจจุบัน	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	0	0
พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ	5	9.62
พนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน	47	90.38
พนักงานราชการ	0	0
อื่น ๆ	0	0
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งปัจจุบันเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38 และเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาของการปฏิบัติงาน

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3 ปี	7	13.46
4 – 6 ปี	26	50.00
7 – 9 ปี	12	23.08
มากกว่า 9 ปี	7	13.46
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาของการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา มีระยะเวลาของการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 7 – 9 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และมีระยะเวลาของการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี และมากกว่า 9 ปี จำนวน 7 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.46

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1 – 3 ปี	27	51.92
4 – 6 ปี	16	30.77
7 – 9 ปี	4	7.69
มากกว่า 9 ปี	5	9.62
รวม	52	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92 รองลงมา คือ มีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษามากกว่า 9 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ได้ผลการวิเคราะห์
ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการ
พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เพชรบูรณ์ ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพ การศึกษา	4.10	0.82	มาก
2. การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน	3.93	0.70	มาก
3. การจัดทำรายงานประเมินตนเอง	4.09	0.81	มาก
รวม	4.04	0.78	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.04 ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดย
ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาได้แก่
การจัดทำรายงานประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.09$) และด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายใน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านด้านการเตรียมการก่อน การประกันคุณภาพการศึกษา แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านการเตรียมการก่อนการ ประกันคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน	4.02	0.73	มาก
2. ผู้บริหารหน่วยงานมีการประชุมชี้แจงทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในแก่บุคลากร ในสังกัด	3.92	0.77	มาก
3. หน่วยงานมีการส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	3.98	0.79	มาก
4. หน่วยงานมีการกำหนดแผนการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน	4.00	0.88	มาก
5. หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บ รวบรวมเอกสาร หลักฐาน ข้อมูลต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.60	0.93	มากที่สุด
รวม	4.10	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า บุคลากรบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.10) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.60) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.02) และ หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน	4.13	0.67	มาก
2. หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง	3.98	0.60	มาก
3. หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.02	0.81	มาก
4. หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผล การดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	3.71	0.77	มาก
5. หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป	3.83	0.63	มาก
รวม	3.93	0.70	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า บุคลากรบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.93$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.02$) และ หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเอง แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. หน่วยงานมีการจัดทำรายงานตามกรอบ หรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้	4.10	0.86	มาก
2. หน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลการ ดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.92	0.87	มาก
3. หน่วยงานมีการเปรียบเทียบข้อมูลผลการ ประเมินกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้	3.94	0.91	มาก
4. หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงาน ตามข้อเสนอแนะ	4.23	0.69	มาก
5. หน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ ผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.27	0.74	มาก
รวม	4.09	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า บุคลากรบุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการ จัดทำรายงานการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.09) ซึ่งเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.27) รองลงมาได้แก่ หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.23) และ หน่วยงานมีการจัดทำรายงานตามกรอบหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.10) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นแนวทางการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และข้อเสนอแนะ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ สรุปได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารเพื่อรับการประเมินค่อนข้างน้อย
- 1.2 ตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย

ข้อเสนอแนะด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ควรมีระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2 หากมีการประชุมชี้แจงหรือการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการประชุมหรือการอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานหรือพัฒนาหน่วยงาน
- 1.3 ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงไป

ปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- 2.1 หน่วยงานในการดำเนินงานแต่ละตัวบ่งชี้ที่เหมือนกัน เช่น ปีการศึกษา ปีงบประมาณ และปีปฏิทินที่ตรงกับปีการศึกษา
- 2.2 กระบวนการในการประเมินคุณภาพการศึกษามีหลายชุดอาจทำให้ผลการประเมินในแต่ละระดับไม่เหมือนกัน
- 2.3 ข้อมูลในระดับคณะและระดับสถาบันไม่ตรงกัน

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

- 2.1 ควรกำหนดหน่วยงานในการดำเนินงานแต่ละตัวบ่งชี้ที่เหมือนกัน เช่น ใช้ปีการศึกษา ทั้งหมด เป็นต้น
- 2.2 ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรถึงงานประกันคุณภาพการศึกษาคือภาระงานปกติ ไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น
- 2.3 ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ข้อมูลด้านเงินสนับสนุนงานวิจัย ข้อมูลด้านผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ระหว่างระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เป็นต้น
- 2.4 คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาควรใช้คณะกรรมการชุดเดียวกันในแต่ละตัวบ่งชี้เพื่อให้ผลประเมินเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ปัญหาและอุปสรรคด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

3.1 ระยะเวลาในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับสำนัก สถาบัน ระดับคณะ และระดับสถาบันค่อนข้างใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

3.1 ควรมีการกำหนดรูปแบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เช่น รูปแบบการใช้คำขึ้นต้นประโยค

3.2 ควรมีระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับศูนย์/สำนัก และระดับสถาบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการรับการประเมินในบางปีการศึกษามีช่วงระยะเวลาที่ใกล้กัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรคเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันวิจัยและพัฒนา และทุกคณะ และนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Office Excel สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยสรุปไว้เป็น 3 ส่วน คือ

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 52 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 61.64 มีระดับวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 78.85 สังกัดสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 4 – 6 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 90.38 และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92

5.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้วยค่าเฉลี่ย 4.04

ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.10 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐาน ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 4.60

หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4.02
 หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ค่าเฉลี่ย 4.00
 หน่วยงานมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
 การศึกษาภายใน มีค่าเฉลี่ย 3.98 และผู้บริหารหน่วยงานมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการ
 การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแก่บุคลากรในสังกัด มีค่าเฉลี่ย 3.92

ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
 3.93 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าหน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน
 มีค่าเฉลี่ย 4.13 หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและ
 ต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 4.02 หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ย 3.98
 หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป มีค่าเฉลี่ย 3.83 และ
 หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ย 3.71

ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.09
 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าหน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ย 4.27
 หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ มีค่าเฉลี่ย 4.23 หน่วยงานมีการจัดทำ
 รายงานตามกรอบหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 4.10 หน่วยงานมีการเปรียบเทียบข้อมูลผล
 การประเมินกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.94 และหน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน
 ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ย 3.92

5.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัย และพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แนวทางด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ควรมีระยะเวลาในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการรับการประเมินการประกัน
 คุณภาพการศึกษาหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
2. หากมีการประชุมชี้แจงหรือการอบรมด้านการประกันคุณภาพการศึกษาควร
 ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมการประชุมหรือการอบรมเพื่อนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำงานหรือ
 พัฒนาหน่วยงาน
3. ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์
 มาตรฐานในแต่ละตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงไป

แนวทางด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

1. ควรกำหนดหน่วยนับในการดำเนินงานแต่ละตัวบ่งชี้ที่เหมือนกัน เช่น ใช้ปีการศึกษาทั้งหมด เป็นต้น
2. ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรถึงงานประกันคุณภาพการศึกษาคือภาระงานปกติไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น
3. ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่ข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ข้อมูลด้านเงินสนับสนุนงานวิจัย ข้อมูลด้านผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ระหว่างระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เป็นต้น
4. คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาควรใช้คณะกรรมการชุดเดียวกันในแต่ละตัวบ่งชี้เพื่อให้ผลประเมินเป็นมาตรฐานเดียวกัน

แนวทางด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

1. ควรมีการกำหนดรูปแบบการเขียนรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เช่น รูปแบบการใช้คำขึ้นต้นประโยค
2. ควรมีระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับศูนย์/สำนัก และระดับสถาบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการรับการประเมินในบางปีการศึกษามีช่วงระยะเวลาที่ใกล้กัน

5.2 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาพบว่า การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน มีการจัดประชุมงานประกันโดยผู้บริหารหน่วยงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ความรู้ในการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดแผน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติฯ สุนพันธ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีนโยบายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน ผู้บริหารระดับสูงในหน่วยงานให้ความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงาน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสำนัก สถาบัน ทำให้บุคลากรมีความรับผิดชอบให้ความร่วมมือกันในการทำงานจะเป็นตัวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินการตามแผนที่กำหนด มีการติดตามและประเมินผลและมีการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป ซึ่งสอดคล้องกับ น้ำฝน เบ้าทองคำ (2555) ศึกษาการจัดการความรู้ด้านประกันคุณภาพการศึกษา : รูปแบบและแนวทางประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3. ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีการจัดทำรายงานตามกรอบมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน มีการเปรียบเทียบข้อมูลและมีการปรับปรุงและการนำเสนอผลการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับ พรรณสุกิตต์ ทาทอง (2556) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

1. ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการประชุมชี้แจงบุคลากรภายในหน่วยงานเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละตัวชี้วัด เนื่องจากตัวชี้วัดมีการเปลี่ยนแปลงไป สอดคล้องกับปิยวัฒน์ ตันธา (2559) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี

2. ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรถึงงานประกันคุณภาพการศึกษาคือภาระงานปกติไม่ใช่ภาระงานที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ พิมพ์ชญา กรอุตมา (2559) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

3. ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ควรมีระยะเวลาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองในระดับศูนย์/สำนัก และระดับสถาบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลาการรับการประเมินในบางปี การศึกษามีช่วงระยะเวลาที่ใกล้เคียง สอดคล้องกับ นวรัตน์ เจาะสนาม (2560) ศึกษาการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา พบว่า บุคลากรภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา และบุคลากรผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษามีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง มีค่าเฉลี่ย

ระดับมากทั้ง 3 ด้าน เพื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาน้อยกว่าข้ออื่น ๆ ดังนั้น หน่วยงานควรมีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาด้วยช่องทางที่หลากหลาย เช่น การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน เผยแพร่ผ่านการจัดทำรายงานประจำปีของหน่วยงาน หรือจัดทำเป็นเอกสารแผ่นพับประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานต่างภายในมหาวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในรอบปีการประเมินที่ผ่านมา

5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยแบ่งกลุ่มเป็นระดับการกำกับนโยบายและระดับปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- ชลธิชา ระลึก (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรณีศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ณัฐยา สุโนพันธ์. (2560). รายงานการวิจัย การศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับ สำนัก สถาบัน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- นวรรตน์ เงามสนาม. (ตุลาคม – ธันวาคม 2560). การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 40(4), 37 – 46.
- น้ำฝน เป้าทองคำ. (2555). รายงานการวิจัย การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา : รูปแบบและ แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ปิยวัฒน์ ตันเถา. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณสุกิตต์ มามอง (2556). รายงานการวิจัย การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พิมพ์ชญา กรอตุมา. (2558). รายงานการวิจัย การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. บทคัดย่อ, หน้า 44.
- สากันย์ สุวรรณการ. (2557). การศึกษาพัฒนาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประจำปีการศึกษา 2556. หน่วยประกันคุณภาพการศึกษา, คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- _____. (2554). หมวด 6 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติในการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.
- _____. (2560). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2560. งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- _____. (2560). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสำนัก สถาบัน ปีการศึกษา 2560. เพชรบูรณ์ : งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Yamane, Taro. and Row. (1976). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.).
New York: Harper.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย เรื่อง

การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำชี้แจง

1. ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นของท่านจะไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของท่าน

2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และเพื่อศึกษาความคิดเห็น ปัญหา และอุปสรรค เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหน่วยงาน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในต่อไป

3. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอความร่วมมือท่านกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในครั้งนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนบุคคล

1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

1.2 อายุ
☐ ต่ำกว่า 21 ปี ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี
☐ 41 – 50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี

1.3 ระดับวุฒิการศึกษา
☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี
☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

1.4 หน่วยงานที่สังกัด
☐ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
☐ คณะครุศาสตร์
☐ คณะวิทยาการจัดการ
☐ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
☐ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
☐ สถาบันวิจัยและพัฒนา

1.5 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม
☐ ข้าราชการ ☐ พนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ
☐ พนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุน ☐ พนักงานราชการ
☐ อื่น ๆ

1.6 ระยะเวลาการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
☐ 1 – 3 ปี ☐ 4 – 6 ปี
☐ 7 – 9 ปี ☐ มากกว่า 9 ปี

1.7 ระยะเวลาการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
☐ 1 – 3 ปี ☐ 4 – 6 ปี
☐ 7 – 9 ปี ☐ มากกว่า 9 ปี

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการดำเนินงานที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง มีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
การเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา					
1. หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน					
2. ผู้บริหารหน่วยงานมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแก่บุคลากรในสังกัด					
3. หน่วยงานมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน					
4. หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน					
5. หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐาน ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา					
การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน					
1. หน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน					
2. หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง					
3. หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
4. หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา					

ประเด็นคำถาม	ระดับการดำเนินงาน				
	5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
5. หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป					
การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง					
1. หน่วยงานมีการจัดทำรายงานตามกรอบหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้					
2. หน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					
3. หน่วยงานมีการเปรียบเทียบข้อมูลผลการประเมินกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้					
4. หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ					
5. หน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ปัญหาและอุปสรรคในการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะในการเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรคการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

ข้อเสนอแนะในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข
ค่า IOC ของแบบสอบถาม

ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			
	1	2	3	IOC
การเตรียมการก่อนการประกันคุณภาพการศึกษา				
1. หน่วยงานมีนโยบายการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ชัดเจน	1	1	1	1
2. ผู้บริหารหน่วยงานมีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในแก่บุคลากรในสังกัด	1	1	1	1
3. หน่วยงานมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	1	1	1	1
4. หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	1	1	1	1
5. หน่วยงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐาน ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1
การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน				
1. หน่วยงานได้กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน	1	1	1	1
2. หน่วยงานได้ดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1
3. หน่วยงานได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1	1	1	1
4. หน่วยงานมีการเผยแพร่ผลการประเมินผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	1	1	1	1
5. หน่วยงานมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป	1	1	1	1
การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง				
1. หน่วยงานมีการจัดทำรายงานตามกรอบหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้	1	1	1	1
2. หน่วยงานมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	1	1	1	1
3. หน่วยงานมีการเปรียบเทียบข้อมูลผลการประเมินกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้	1	1	1	1
4. หน่วยงานมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ	1	1	1	1
5. หน่วยงานมีการนำเสนอผลการประเมินแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1

